

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
«ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
2012 - 2015»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Άρθρο 1
Σύσταση - Σκοπός
Επωνυμία - Έδρα - Διάρκεια

1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ταμείο). Το Ταμείο έχει αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.. Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις.
2. Το προϊόν αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους της χώρας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 17 του επόμενου άρθρου.
3. Το Ταμείο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό, καθώς και στις εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο, οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο, με εξαίρεση όσων ρητά ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.
4. Το Ταμείο διέπεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιρειών, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.
5. Το Ταμείο εδρεύει σε δήμο του νομού Αττικής, ο οποίος ορίζεται με το Καταστατικό του.
6. Η διάρκεια του Ταμείου είναι έξι (6) έτη από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η διάρκεια αυτή μπορεί να παρατείνεται, εφόσον ο σκοπός του Ταμείου δεν έχει εκπληρωθεί.

Άρθρο 2

Κεφάλαιο - Περιουσία - Έσοδα - Διάθεση εσόδων

1. Το μετοχικό κεφάλαιο του Ταμείου είναι τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ, διαιρείται σε χίλιες (1.000) ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ η καθεμία, αναλαμβάνεται δε και καλύπτεται ολόκληρο από το Ελληνικό Δημόσιο.
Το μετοχικό κεφάλαιο καταβάλλεται σε τρεις (3) δόσεις. Η πρώτη δόση, ποσού 10.000.000 ευρώ καταβάλλεται σε μετρητά μέσα σε ένα (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Η δεύτερη δόση, ποσού 10.000.000 ευρώ, καταβάλλεται σε μετρητά μέχρι την 30^η Σεπτεμβρίου 2011 και η τρίτη δόση, ποσού 10.000.000 ευρώ καταβάλλεται σε μετρητά μέχρι την 30^η Δεκεμβρίου 2011.

2. Οι μετοχές του Ταμείου είναι αμεταβίβαστες.

3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο του Ταμείου, με την έκδοση ονομαστικών μετοχών, τις οποίες αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου το Ελληνικό Δημόσιο.

4. Στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα:

α) Κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιρειών από αυτές που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 (Α' 247).

β) Περιουσιακής φύσεως δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995.

γ) Κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, ακίνητα που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012 – 2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995.

5. Οι κινητές αξίες, τα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα και τα ακίνητα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α), β) και γ) της προηγούμενης παραγράφου μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) που προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν. 3049/2002 (Α' 212).

Με απόφαση της ίδιας Επιτροπής, μπορεί να μεταβιβάζονται και να περιέρχονται στο Ταμείο χωρίς αντάλλαγμα, για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, και άλλα περιουσιακά στοιχεία που υπάγονται σε μία από τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου. Τα ανωτέρω περιουσιακά

στοιχεία περιέρχονται στο Ταμείο, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή και το Δημόσιο απεκδύεται κάθε δικαιώματός του επί αυτών από τη δημοσίευση της απόφασης της Δ.Ε.Α.Α. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για την εφαρμογή των προηγούμενων εδαφίων και προκειμένου για τη μεταβίβαση στο Ταμείο της κυριότητας, νομής και κατοχής ακινήτων, στη Δ.Ε.Α.Α. συμμετέχει αντί του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ο Υπουργός στη διαχειριστική αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται το ακίνητο που μεταβιβάζεται και περιέρχεται στο Ταμείο.

Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στο Ταμείο διενεργείται με βάση τις προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 και σε χρόνο που επιτρέπει την αξιοποίησή τους σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 10.

6. Μέσα σε έξι (6) μήνες από την περιέλευση στο Ταμείο ακινήτων που μεταβιβάζονται σ' αυτό, εκδίδεται απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, στην οποία διαλαμβάνονται η ταυτότητα κάθε ακινήτου και η κυριότητα του Ταμείου επ' αυτού, με μνεία της αποφάσεως της Δ.Ε.Α.Α. που προβλέπεται στην παράγραφο 5, δυνάμει της οποίας το ακίνητο μεταβιβάστηκε στο Ταμείο. Η απόφαση καταχωρίζεται, μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο, στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου της περιφέρειας του ακινήτου ή στο οικείο Κτηματολογικό Γραφείο, όπου αυτό λειτουργεί. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.
7. Το πράγμα ή το δικαίωμα που μεταβιβάστηκε ή παραχωρήθηκε στο Ταμείο, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να αναμεταβιβαστεί στον προηγούμενο κύριο ή δικαιούχο, καθ' οιονδήποτε τρόπο. Από τη μεταβίβαση του πράγματος ή την παραχώρηση του δικαιώματος στο Ταμείο, ο προηγούμενος κύριος ή δικαιούχος παραμένει στη διοίκηση και διαχείριση του πράγματος ή του δικαιώματος, ως εκ του νόμου εντολοδόχος του Ταμείου, χωρίς αμοιβή, υποχρεούται να το διατηρεί κατάλληλο για τον προορισμό του, σύμφωνα και με τις οδηγίες που δίνονται εγγράφως σ' αυτόν από το Ταμείο και εξακολουθεί να βαρύνεται με τις δαπάνες που προκύπτουν από τη διοίκηση και διαχείριση του πράγματος ή του δικαιώματος. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εντολής του Α.Κ., με εξαίρεση τα άρθρα 721 έως και 723 του ίδιου Κώδικα. Η εντολή λύνεται με την αξιοποίηση του πράγματος ή του δικαιώματος από το Ταμείο, μπορεί δε να ανακαλείται ή να τροποποιείται ελεύθερα οποτεδήποτε, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, η οποία ισχύει από την κοινοποίησή της στον εντολοδόχο.
8. Εμπράγματα δικαιώματα τρίτων μπορεί να κηρύσσονται αναγκαστικώς απαλλοτριωτέα με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, για λόγους μείζονος σημασίας δημοσίου συμφέροντος, αν κρίνονται αναγκαία για την αξιοποίηση περιουσιακού στοιχείου του Ταμείου ή εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο ή αν κρίνονται αναγκαία για την πραγματοποίηση επενδυτικού σχεδίου ειδικού διαδόχου του

Ταμείου ή εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο.

Η απαλλοτρίωση κηρύσσεται υπέρ του Ταμείου ή υπέρ της εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο ή υπέρ του ειδικού διαδόχου αυτών, όπως ειδικότερα ορίζεται στην απόφαση με την οποία κηρύσσεται η απαλλοτρίωση.

Αν η απαλλοτρίωση κηρύσσεται σε ακίνητο επί του οποίου αναγνωρίστηκαν δικαστικώς, μετά τη μεταβίβαση του ακινήτου στο Ταμείο ή μετά την περιέλευση στο Ταμείο εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο, εμπράγματα δικαιώματα τρίτων, η δαπάνη της αποζημίωσης για την αναγκαστική απαλλοτρίωση βαρύνει το Δημόσιο.

Για τον προσδιορισμό της αποζημίωσης στις απαλλοτριώσεις που κηρύσσονται, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, δεν λαμβάνεται υπόψη προσαύξηση της αξίας του απαλλοτριούμενου, η οποία οφείλεται στην νομή ή στην κατοχή του ακινήτου από το Ταμείο ή από εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο ή που οφείλεται στην πολεοδομική ωρίμανση και την επενδυτική ταυτότητα του ακινήτου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του επομένου Κεφαλαίου του παρόντος νόμου.

9. Μισθώσεις ή παραχωρήσεις χρήσης ακινήτων, που ανήκουν κατά κυριότητα στο Ταμείο ή σε εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο, μπορεί να καταγγέλλονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου ή της εταιρείας, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης. Η καταγγελία επιφέρει τη λύση της μίσθωσης ή τη λήξη της παραχώρησης δύο (2) μήνες από την επίδοσή της στο μισθωτή ή σε εκείνον στον οποίο παραχωρήθηκε το ακίνητο. Για την πρόωγη λύση των μισθώσεων οφείλεται αποζημίωση ίση με τρία (3) μηνιαία μισθώματα.
10. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο αξιοποιούνται σύμφωνα με επιχειρησιακό πρόγραμμα (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης – Ε.Π.Α.), που περιλαμβάνει ενδεικτικούς τριμηνιαίους στόχους, το οποίο εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Εμπειρογνωμόνων που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4. Για την κατάρτιση του Ε.Π.Α., λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995.
11. Η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων στο Ταμείο, σύμφωνα με την παράγραφο 5, καθώς και η μεταγραφή της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου που προβλέπεται στην παράγραφο 6, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, αμοιβή ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένου του φόρου εισοδήματος για το κάθε μορφής εισόδημα που προκύπτει από τη δραστηριότητα του Ταμείου, του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, του φόρου έναρξης δραστηριότητας, τέλους, εισφοράς ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου ή οποιουδήποτε Ν.Π.Δ.Δ., Ασφαλιστικών Οργανισμών ή τρίτων, δικαιωμάτων

συμβολαιογράφων, δικηγόρων, δικαστικών επιμελητών και αμοιβών ή ανταποδοτικών τελών υποθηκοφυλάκων και πάσης φύσης ανταποδοτικών τελών.

- 12.** Από τη δημοσίευση της απόφασης της Δ.Ε.Α.Α. που προβλέπεται στην παράγραφο 5, το περιουσιακό στοιχείο περιέρχεται στην κυριότητα, νομή και κατοχή του Ταμείου, ελεύθερο από κάθε δικαίωμα τρίτου. Για τυχόν δικαιώματά του επί του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται στο Ταμείο, ο τρίτος έχει αποκλειστικά δικαίωμα αποζημιώσεως, έναντι μόνον του Δημοσίου, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις παραγράφους 8 και 9.
- 13.** Το Ταμείο και οι εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο, απολαμβάνουν όλων των διοικητικών, οικονομικών, φορολογικών, δικαστικών, ουσιαστικού και δικονομικού, δικαίου προνομίων και ατελειών του Δημοσίου και για την προσωρινή ρύθμιση των διαφορών που ανακύπτουν από την αμφισβήτηση της διακατοχής ακινήτων τους έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 18 του ν.δ. της 22-4/16-5/1926 και του άρθρου 22 του α.ν. 1539/1938 (Α'488).
- 14.** Το τίμημα που εισπράττει το Ταμείο από την αξιοποίηση των περιουσιακών του στοιχείων, μεταφέρεται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την είσπραξή του, σε πίστωση του ειδικού λογαριασμού της περίπτωσης δ. του άρθρου 5 του ν. 3049/2002 (Α' 212), με την ονομασία «Ελληνικό Δημόσιο – Λογαριασμός Εσόδων – Αποκρατικοποιήσεις», αφού αφαιρεθούν τα αναλογούντα λειτουργικά έξοδα και οι διοικητικές δαπάνες του Ταμείου για την αξιοποίηση του περιουσιακού στοιχείου, και χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους.
- 15.** Το τίμημα που προέρχεται από την αξιοποίηση περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται στο Ταμείο από δημόσια επιχείρηση, καθώς και το τίμημα που εισπράττει εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο, μεταφέρεται μέσα σε ένα (1) μήνα από την είσπραξή του στον ειδικό λογαριασμό της προηγούμενης παραγράφου, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στην απόφαση που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της επόμενης παραγράφου.
- 16.** Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Ταμείου, καθορίζονται ο ειδικότερος τρόπος προσδιορισμού και λογιστικής αποτύπωσης των λειτουργικών εξόδων και των διοικητικών δαπανών που αφαιρούνται από το τίμημα σύμφωνα με την παράγραφο 14, ο ειδικότερος τρόπος λογιστικής αποτύπωσης των εσόδων από την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων, η ειδικότερη διαδικασία μεταφοράς του τιμήματος στον ειδικό λογαριασμό, η ειδικότερη διαδικασία και ο τρόπος μεταφοράς του τιμήματος, όταν αυτό προέρχεται από αξιοποίηση περιουσιακού στοιχείου δημόσιας επιχείρησης ή εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των δύο προηγούμενων παραγράφων.

17. Έσοδα του Ταμείου είναι:
- α) Το τίμημα από την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται και περιέρχονται σ' αυτό.
  - β) Οι τόκοι, τα μερίσματα και οι κάθε είδους αποδόσεις των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων και των χρηματικών διαθεσίμων του.
  - γ) Επιχορηγήσεις από το Δημόσιο, ανάλογα με το πρόγραμμα αξιοποίησης και τις ανάγκες του.
  - δ) Έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη αιτία.
18. Τα έσοδα του Ταμείου διατίθενται για:
- α) Την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους.
  - β) Την αποπληρωμή τυχόν χρεών του.
  - γ) Την κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων.
  - δ) Την πληρωμή των κάθε είδους δαπανών που απαιτούνται για την εκπλήρωση του σκοπού του.

Άρθρο 3

Διοίκηση – Αρμοδιότητες - Διαχείριση – Καταστατικό

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Ταμείου είναι πενταμελές και ορίζεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης του μετόχου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για θητεία τριών (3) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα. Σε περίπτωση κενώσεως θέσεως μέλους του Δ.Σ. πριν από τη λήξη της θητείας του, διορίζεται νέο μέλος για το χρόνο της θητείας που απομένει. Πριν τον ως άνω ορισμό, η Επιτροπή του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής διατυπώνει, με πλειοψηφία των 2/3 των μελών της, γνώμη για την καταλληλότητα των προτεινομένων προς διορισμό ή την ανανέωση της θητείας τους, στις θέσεις Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου του Δ.Σ. του Ταμείου, ύστερα από γνωστοποίηση του Υπουργού Οικονομικών στον Πρόεδρο της Επιτροπής.
2. Κατά την πρώτη εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, τα δύο (2) από τα πέντε (5) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου διορίζονται, μετά από κλήρωση, για θητεία ενός (1) και δύο (2) ετών, αντίστοιχα. Στην κλήρωση αυτή δεν περιλαμβάνονται ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος του Ταμείου. Αν ανανεωθεί η θητεία των μελών που σύμφωνα με τα προηγούμενα εδάφια διορίστηκαν για περιορισμένη θητεία, η ανανέωση χωρεί για πλήρη θητεία τριών (3) ετών.
3. Στο Διοικητικό Συμβούλιο διορίζονται πρόσωπα εγνωσμένου κύρους, επιστημονικής κατάρτισης και επαγγελματικής επάρκειας και αξιοπιστίας, με υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας ή μεγάλη εμπειρία στη διαχείριση, αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων, σε δραστηριότητες του χρηματοπιστωτικού τομέα ή στην ανάπτυξη και διαχείριση ακίνητης περιουσίας.
Αντικατάσταση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, πριν από τη λήξη της θητείας τους επιτρέπεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Ταμείου, μόνο για σπουδαίο λόγο αναγόμενο στην άσκηση των καθηκόντων τους.

4. Με το καταστατικό μπορεί να προβλέπεται ότι ένα (1) μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι εκτελεστικό και να καθορίζονται τα ειδικότερα καθήκοντά του.
5. Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. υπογράφει τις συμβάσεις και εκπροσωπεί, δικαστικά και εξώδικα, το Ταμείο. Ο Πρόεδρος ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο εκπροσωπεί το Ταμείο στις γενικές συνελεύσεις των εταιρειών, μετοχές των οποίων κατέχει το Ταμείο. Η εκπροσώπηση του Ταμείου μπορεί να ανατίθεται και σε εξουσιοδοτημένο για συγκεκριμένη περίπτωση μέλος του Δ.Σ.
6. Ο Διευθύνων Σύμβουλος προΐσταται όλων των υπηρεσιών του Ταμείου, διευθύνει το έργο του και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις μέσα στα πλαίσια του Καταστατικού και των διατάξεων που διέπουν την λειτουργία του, προς αντιμετώπιση των καθημερινών θεμάτων διοίκησης του Ταμείου.
Ο Διευθύνων Σύμβουλος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες του ανατίθενται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου:
  - α) Επιμελείται και συντονίζει την υλοποίηση του Ε.Π.Α.
  - β) Υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο τις προτάσεις και εισηγήσεις που απαιτούνται για την πραγματοποίηση των σκοπών του Ταμείου και για την κατάστρωση του σχεδιασμού της δράσης του.
  - γ) Καταρτίζει και υπογράφει συμβάσεις με αντικείμενο μέχρι το ποσό που ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
  - δ) Εκτελεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
  - ε) Αποφασίζει για τα θέματα του προσωπικού του Ταμείου, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού Προσωπικού.
  - στ) Λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αναβάθμιση και αξιοποίηση του προσωπικού, προτείνοντας στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση, την κατάρτιση των αναγκαιών, κατά την κρίση του, νέων κανονισμών προσωπικού, οργανογραμμάτων, προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσής του.
7. Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε πράξη που αφορά στη διοίκηση του Ταμείου, στην αξιοποίηση και διαχείριση των περιουσιακών του στοιχείων και γενικά στην πραγμάτωση του σκοπού του, με εξαίρεση τα θέματα που σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις ανήκουν στις αρμοδιότητες του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου και τα θέματα επί των οποίων η αποκλειστική αρμοδιότητα ανήκει, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 ή του Καταστατικού, στη γενική συνέλευση του μετόχου.
8. Τα δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου, ως μοναδικού μετόχου του Ταμείου, ασκούνται από τον Υπουργό Οικονομικών.
9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνεται το προβλεπόμενο στο άρθρο 2 του κ.ν. 2190/1920 καταστατικό του Ταμείου, με το οποίο ρυθμίζονται όλα τα θέματα που προβλέπονται από την κείμενη για τις ανώνυμες εταιρείες νομοθεσία, που δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου.
Το καταστατικό καταχωρίζεται στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας,

Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας. Το καταστατικό του Ταμείου μπορεί να τροποποιείται και να κωδικοποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

- 10.** Οι τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις του Ταμείου και ο ετήσιος ισολογισμός και απολογισμός του κατατίθενται, ελεγμένοι από ορκωτούς ελεγκτές, από τον Υπουργό Οικονομικών στη Βουλή και συζητούνται στην Επιτροπή του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής. Οι συμβάσεις αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου μπορεί να κυρώνονται με νόμο.
- 11.** Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου παρίστανται ως παρατηρητές, χωρίς δικαίωμα ψήφου, δύο (2) εκπρόσωποι που προτείνονται από τα κράτη μέλη της Ευρωζώνης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εκπρόσωποι ενημερώνονται πλήρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης και μπορούν να ζητούν εγγράφως, από το Διοικητικό Συμβούλιο, περαιτέρω πληροφορίες επί θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία του Ταμείου, το οποίο υποχρεούται να τις παρέχει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση. Οι εκπρόσωποι υπέχουν υποχρεώσεις εχεμύθειας, σύμφωνα με τους κανόνες περί εμπιστευτικότητας, απορρήτου και σύγκρουσης συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν ως προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- 12.** Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι αμοιβές του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου και οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου. Η αμοιβή του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το ανώτατο όριο αποδοχών που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν. 3833/2010 (Α' 40) για τον Πρόεδρο ή Διευθύνοντα Σύμβουλο Ν.Π.Ι.Δ.. Οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 1/5 των αποδοχών του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου. Οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στο τυχόν εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. και στα μέλη του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 1/2 των αποδοχών του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου. Στους εκπροσώπους που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο ουδεμία αμοιβή καταβάλλεται από το Ταμείο.
- 13.** Τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου οφείλουν να απέχουν από την επιδίωξη ιδίων συμφερόντων που αντιβαίνουν στα συμφέροντα του Ταμείου. Οφείλουν, επίσης, να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. τα σημαντικά ίδια συμφέροντά τους που ενδέχεται να επηρεάζονται άμεσα από συναλλαγές ή αποφάσεις του Ταμείου, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών του Ταμείου ή των συνδεδεμένων με αυτό εταιρειών, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
- 14.** Τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου απαγορεύεται να ασκούν κατ' επάγγελμα, είτε μόνα, είτε σε συνεργασία με τρίτους, όλους ή μερικούς από τους επιδιωκόμενους σκοπούς του Ταμείου ή να εκτελούν εργασίες παρεμφερείς με τους σκοπούς αυτούς ή να μετέχουν με οποιοδήποτε τρόπο σε εταιρείες που επιδιώκουν τέτοιους σκοπούς, χωρίς προηγούμενη άδεια της γενικής

συνέλευσης. Σε περίπτωση παράβασης της απαγόρευσης αυτής το Ταμείο έχει δικαίωμα αποζημίωσης και το μέλος του Δ.Σ. εκπίπτει με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

15. Κατά τα επόμενα δύο (2) έτη από την αποχώρησή τους από το Δ.Σ. του Ταμείου, τα μέλη του υποχρεούνται να μην ασκούν αντικείμενο όμοιο με εκείνο του Ταμείου είτε ατομικά, είτε με παρένθετο πρόσωπο, με τη συμμετοχή τους ή την παροχή των υπηρεσιών τους σε οποιαδήποτε μορφής φυσικό ή νομικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων και των φυσικών ή νομικών προσώπων που έχουν συναλλαγή με το Ταμείο.
16. Τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου υποχρεούνται να μην αποκαλύπτουν, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη συγκατάθεση της γενικής συνέλευσης του μετόχου, οποιαδήποτε εμπιστευτική πληροφορία αναφορικά με τις δραστηριότητες του Ταμείου, τα επιχειρηματικά σχέδια, τους πελάτες ή τις συνεργαζόμενες εταιρείες, καθώς και πληροφορίες που προκύπτουν μετά από έρευνες ή μελέτες που έχουν παραγγελθεί και πληρωθεί από αυτό.
Τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου υποχρεούνται να τηρούν απόλυτη εχεμύθεια όσον αφορά στα δεδομένα των υπηρεσιών, εργασιών, στατιστικών στοιχείων ή άλλων δεδομένων που αφορούν στη δραστηριότητα του Ταμείου και να απέχουν από κάθε σκόπιμη ή ακούσια αποκάλυψή τους σε οποιονδήποτε τρίτο.
Σε περίπτωση που τα μέλη του Δ.Σ. αποδεδειγμένα αποκαλύψουν ή δημοσιοποιήσουν τα ίδια ή μέσω τρίτων ή δεν αποφύγουν τη διαρροή οποιασδήποτε εμπιστευτικής πληροφορίας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα προηγούμενα εδάφια, υπέχουν ευθύνη πλήρους αποζημίωσης για κάθε θετική και αποθετική ζημία, την οποία θα υποστεί το Ταμείο από την αιτία αυτή.
Οι υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ. του Ταμείου που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο (ρήτρα εμπιστευτικότητας) παραμένουν σε ισχύ για τρία (3) έτη μετά την αποχώρησή τους από το Ταμείο.
17. Τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου υποχρεούνται να υποβάλλουν ειδική αναλυτική δήλωση περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες). Το περιεχόμενο της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης που προβλέπεται στο προηγούμενο εδάφιο καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ανατίθεται ο έλεγχος της δήλωσης σε ελεγκτική εταιρεία, με δαπάνες του Ταμείου.

Άρθρο 4 **Συμβούλιο Εμπειρογνομώνων**

1. Στο Ταμείο συνιστάται επταμελές Συμβούλιο Εμπειρογνομώνων (Σ.Ε.). Το Σ.Ε. ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, για θητεία τριών (3) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα. Τα μέλη του Σ.Ε. είναι πρόσωπα εγνωσμένου διεθνούς κύρους που διακρίνονται για την επιστημονική τους κατάρτιση και την επαγγελματική τους εμπειρία στον τεχνικό, οικονομικό ή νομικό τομέα. Τρία (3) από τα επτά (7) μέλη του Σ.Ε. υποδεικνύονται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου για τοποθέτηση, από τους εκπροσώπους που προβλέπονται στην παράγραφο 11 του άρθρου 3.

2. Το Συμβούλιο Εμπειρογνωμόνων γνωμοδοτεί υποχρεωτικά:
  - α) Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 10 του άρθρου 2 και στην παράγραφο 5 του άρθρου 5,
  - β) Στις συμβάσεις που αφορούν την αξιοποίηση περιουσιακού στοιχείου του Ταμείου ή εταιρείας της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο, καθώς και στις συμβάσεις που είναι απαραίτητες για την αξιοποίηση περιουσιακού στοιχείου, εφόσον για τις τελευταίες απαιτείται απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου και
  - γ) Για κάθε άλλο θέμα που παραπέμπεται στο Συμβούλιο Εμπειρογνωμόνων για γνωμοδότηση, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.
3. Το Συμβούλιο Εμπειρογνωμόνων γνωμοδοτεί μέσα σε εύλογη προθεσμία που τάσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες.
Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, για την έκδοση της οποίας προβλέπεται η προηγούμενη υποχρεωτική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Εμπειρογνωμόνων είναι απολύτως άκυρη, αν εκδοθεί χωρίς τη γνωμοδότηση αυτή.
4. Το Συμβούλιο Εμπειρογνωμόνων μπορεί να εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου τη λήψη μέτρων που κρίνει κατάλληλα για την επίτευξη των σκοπών του Ταμείου. Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει στο Σ.Ε. κάθε στοιχείο ή πληροφορία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Άρθρο 5 **Αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων**

1. Η αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου διενεργείται με κάθε πρόσφορο τρόπο και κατά προτίμηση, με:
  - α) Πώληση.
  - β) Σύσταση εμπραγμάτων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων δικαιωμάτων οριζόντιας και κάθετης ιδιοκτησίας.
  - γ) Μεταβίβαση εμπραγμάτων οποιασδήποτε φύσης επί αυτών.
  - δ) Εκμίσθωση.
  - ε) Παραχώρηση της χρήσης ή της εκμετάλλευσής τους.
  - στ) Ανάθεση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων.
  - ζ) Εισφορά τους σε ανώνυμες εταιρείες και στη συνέχεια πώληση των μετοχών που προκύπτουν.
  - η) Τιτλοποίηση απαιτήσεων, ανεξάρτητα από τον επιχειρηματικό ή μη χαρακτήρα τους, σύμφωνα με τα άρθρα 10, 11 και 14 του ν. 3156/2003.
2. Το Ταμείο μπορεί, για τη διευκόλυνση της αξιοποίησης των περιουσιακών του στοιχείων, να συνάπτει κάθε μορφής συμβάσεις, όπως ενδεικτικά συμβάσεις δανείου, ανάθεσης έργου, αναδοχής κινητών αξιών, συμβάσεις μετόχων και συμβάσεις παροχής ή λήψης δικαιωμάτων προαίρεσης πώλησης ή αγοράς

περιουσιακών στοιχείων. Οι συμβάσεις δανείου που συνάπτει το Ταμείο συνομολογούνται με όρους ανοικτής αγοράς.

3. Το Ταμείο μπορεί να εκδίδει ομολογιακά δάνεια, για τα οποία επιτρέπεται να παρέχεται η εγγύηση του Δημοσίου με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Οι ομολογίες εκδόσεως του Ταμείου εξομοιώνονται με ομόλογα του Δημοσίου, μπορούν να εκδίδονται σε άυλη μορφή και διέπονται από τις διατάξεις για τους άυλους τίτλους του Δημοσίου.
4. Το Ταμείο μπορεί, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στο άρθρο 23α κ.ν. 2190/1920, να χρησιμοποιεί το προϊόν της έκδοσης ομολογιών για την απόκτηση ομολόγων του Δημοσίου από την αγορά. Μπορεί, επίσης, να ανταλλάσσει ομολογίες εκδόσεώς του με ομόλογα του Δημοσίου ή και να παρέχει εγγύηση υπέρ των ομολογιακών και άλλων δανείων του δημοσίου, κατά παρέκκλιση όσων προβλέπονται στο άρθρο 23α του κ.ν. 2190/1920.
5. Αν δεν είναι δυνατή ή συμφέρουσα η μεταβίβαση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου εταιρείας, της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει άμεσα ή έμμεσα εξ ολοκλήρου στο Ταμείο, διενεργείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από γνώμη του Σ.Ε., αναδιάρθρωση της εταιρείας ή τίθεται υπό εκκαθάριση.
6. Το Ταμείο δεν επιτρέπεται να συστήνει εμπράγματες ασφάλειες στα περιουσιακά στοιχεία που μεταβιβάζονται σ' αυτό, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 2, αν η σύσταση αυτή μπορεί να εμποδίσει ή να καθυστερήσει την αξιοποίησή τους, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Αξιοποίησης της παραγράφου 10 του άρθρου 2.

Άρθρο 6 **Αποτίμηση Περιουσιακών Στοιχείων**

1. Τα περιουσιακά στοιχεία που περιέρχονται στο Ταμείο αποτιμώνται σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό που προβλέπεται στο άρθρο 8.
2. Για τα ακίνητα που περιέρχονται στο Ταμείο εφαρμόζονται οι διατάξεις του επομένου Κεφαλαίου του παρόντος νόμου.
3. Πριν από την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου, διενεργείται τελική αποτίμηση του προς αξιοποίηση στοιχείου, από ανεξάρτητο εκτιμητή, όπως ειδικότερα προβλέπεται στον κανονισμό που προβλέπεται στο άρθρο 8.

Άρθρο 7 **Προσωπικό**

1. Το Ταμείο προσλαμβάνει το πάσης φύσεως προσωπικό του, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου, αποκλειστικά με

απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι συμβάσεις εργασίας του προσωπικού διέπονται από τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

2. Η κάλυψη των αναγκών του Ταμείου σε προσωπικό μπορεί να γίνεται και με μεταφορά και ένταξη στο προσωπικό του, εργαζομένων σε εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο ή των οποίων περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο. Η μεταφορά πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από αίτημα του Ταμείου.
3. Η κάλυψη των αναγκών του Ταμείου σε προσωπικό μπορεί να γίνεται και με τη σύναψη συμβάσεων δανεισμού των υπηρεσιών μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, που μπορεί να ανανεώνεται. Οι προβλεπόμενες στο προηγούμενο εδάφιο συμβάσεις δανεισμού προσωπικού δεν λύουν την εργασιακή σχέση με τον αρχικό εργοδότη, ο οποίος εξακολουθεί να ευθύνεται για την καταβολή των αποδοχών των εργαζομένων και την ασφάλισή τους. Το Ταμείο ασκεί εργοδοτική εξουσία, κατά το χρόνο που διαρκεί ο δανεισμός, υποχρεούται δε σε καταβολή των πάσης φύσεως αποδοχών και ασφαλιστικών εισφορών, για εργασία πέραν της συμβατικής ή νόμιμης.
4. Επιτρέπεται η απόσπαση στο Ταμείο προσωπικού από το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών που μπορεί να παρατείνεται μία φορά για ίσο χρονικό διάστημα. Η απόσπαση διενεργείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, χωρίς να απαιτείται γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου του φορέα από τον οποίο αποσπάται.
5. Στο Ταμείο μπορεί να αποσπώνται, ύστερα από αίτημά του, υπάλληλοι που υπηρετούν σε διεθνείς οργανισμούς, των οποίων η Ελλάδα είναι μέλος.

Άρθρο 8

Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας – Αποδοχές Προσωπικού

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, εγκρίνεται ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του Ταμείου, με τον οποίο καθορίζονται η διάρθρωση του Ταμείου, οι θέσεις προσωπικού, τα αναγκαία προσόντα για την πρόσληψη στη θέση, οι πάσης φύσεως αποδοχές του προσωπικού, ο τρόπος λειτουργίας του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.
2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου καθορίζονται οι πάσης φύσεως αποδοχές του προσωπικού του Ταμείου, ανάλογα με τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του και τα καθήκοντα που ασκεί, οι οποίες δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 1/2 των αποδοχών του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου, όπως καθορίζονται με την παράγραφο 12 του άρθρου 3.

Ο ειδικότερος καθορισμός των αποδοχών του προσωπικού γίνεται με βάση τα ειδικότερα καθήκοντα που ανατίθεται σε αυτό, με την ατομική σύμβαση εργασίας που συνομολογείται μεταξύ μισθωτού και του Ταμείου.

3. Αποδοχές, πρόσθετες αμοιβές ή απολαβές του προσωπικού που μεταφέρεται στο Ταμείο από εταιρείες, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου, δεν λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των αποδοχών τους, κατά τη συνομολόγηση των ατομικών συμβάσεων εργασίας του.
4. Με κανονισμό που καταρτίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες ανάθεσης μελετών, υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων και εργασιών, προμηθειών κινητών πραγμάτων, εξοπλισμού και συναφών εργασιών, αγορών ακινήτων, μισθώσεων, εκμισθώσεων και γενικά παραχωρήσεων χρήσης και κάθε άλλου ενοχικού ή εμπράγματος δικαιώματος επί ακινήτων.
5. Μέχρι την έγκριση των κανονισμών που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους, τα σχετικά ζητήματα διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες γενικές διατάξεις, επιφυλασσομένων των διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας για το συντονισμό των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών.

Άρθρο 9

Λοιπές και Μεταβατικές Διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄

1. Τα καταστατικά των εταιρειών των οποίων το σύνολο των μετοχών περιέρχεται άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο μπορούν να τροποποιούνται ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου, ως προς όλες τις διατάξεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα, υπαγόμενα σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920 στο κανονιστικό περιεχόμενο του καταστατικού, παύουν να ισχύουν από τη δημοσίευση του νέου καταστατικού της εταιρείας. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, με τις οποίες προβλέπεται η άσκηση περαιτέρω εποπτείας από άλλο διοικητικό όργανο επί των εταιρειών αυτών, καταργούνται από την περιέλευση στο Ταμείο, άμεσα ή έμμεσα, του συνόλου των μετοχών τους.
2. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, το Ταμείο υπεισέρχεται αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση σε όλα τα υφιστάμενα και μελλοντικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του Δημοσίου, απορρέοντα από συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, οι οποίες έχουν συναφθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της αποφάσεως της Δ.Ε.Α.Α. στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά τις διατάξεις του ν. 3049/2002. Όπου στις εν λόγω συμβάσεις αναφέρεται το Δημόσιο, νοείται από τη δημοσίευση της αποφάσεως της Δ.Ε.Α.Α. το Ταμείο, οι δε υπηρεσίες που προβλέπονται στη σύμβαση, παρέχονται εφεξής στο Ταμείο.

Αν κατά την προαναφερθείσα ημερομηνία δημοσιεύσεως έχει εκδοθεί απόφαση της Δ.Ε.Α.Α. για την ανάθεση συμβάσεως παροχής υπηρεσιών, χωρίς να έχει συναφθεί η σχετική σύμβαση, το Ταμείο συνεχίζει τις σχετικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων και των απαραίτητων διαπραγματεύσεων, μέχρι την ολοκλήρωση της ανάθεσης, η οποία διενεργείται από το Ταμείο.

3. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 5Α του ν. 3049/2002 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Μέχρι την πρώτη συγκρότηση της Επιτροπής της παρούσας παραγράφου, η ανάθεση των συμβάσεων του παρόντος άρθρου διενεργείται χωρίς γνώμη της Επιτροπής, με απόφαση της Δ.Ε.Α.Α.»
4. Κατ' εξαίρεση της παραγράφου 3 του άρθρου 1, οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 19 του π.δ. 774/1980 εφαρμόζονται αναλόγως για τον προσυμβατικό έλεγχο των συμβάσεων που συνάπτει το Ταμείο ή εταιρείες των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο. Στον προσυμβατικό έλεγχο του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται και οι συμβάσεις αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο που συνάπτονται κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 5, εφόσον το τίμημα ή το χρηματικό αντάλλαγμα της αξιοποίησης υπερβαίνει το ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ και αφού προηγουμένως έχει γνωμοδοτήσει το Σ.Ε., σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περίπτωση β) της παραγράφου 2 του άρθρου 5. Συμβάσεις που συνομολογήθηκαν, σύμφωνα με τον προσυμβατικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου και τη γνωμοδότηση του Σ.Ε. θεωρούνται επωφελείς και συμφέρουσες για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο, όσον αφορά την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Άρθρο 10
Σκοπός- Πεδίο εφαρμογής

1. Με τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου ρυθμίζεται η διαδικασία πολεοδομικής ωρίμανσης των δημοσίων ακινήτων και η απόδοση σε αυτά βιώσιμης επενδυτικής ταυτότητας, με σκοπό την αξιοποίησή τους που συνιστά λόγο εντόνου δημοσίου συμφέροντος. Ως δημόσια ακίνητα, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου, νοούνται τα ακίνητα που ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. ή σε εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α..
2. Στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού υπάγονται τα δημόσια ακίνητα τα οποία μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ του παρόντος νόμου.
3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που εκδίδεται ύστερα από αίτηση του κυρίου του ακινήτου, μπορεί να υπάγονται στις ρυθμίσεις του παρόντος Κεφαλαίου και άλλα δημόσια ακίνητα, με σκοπό τη βέλτιστη ανάπτυξη και αξιοποίησή τους.

Άρθρο 11
Γενικοί Κανόνες Χωροθέτησης και Γενικές Χρήσεις Γης

Α. Γενικοί κανόνες χωροθέτησης:

Για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων καθορίζονται γενικοί κανόνες χωροθέτησης ως εξής:

1. Η αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων διενεργείται εντός του πλαισίου που διαγράφει η εθνική δημοσιονομική, αναπτυξιακή και χωροταξική πολιτική και σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα νόμο. Οι κατευθύνσεις της εθνικής χωροταξικής πολιτικής, όπως αυτές απορρέουν από τα υφιστάμενα χωροταξικά πλαίσια εθνικού επιπέδου, λαμβάνονται υπόψη και συνεκτιμώνται κατά τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων σε συνδυασμό με τις ανάγκες της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, της

αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της επένδυσης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή σχέση μεταξύ των χωροταξικών επιλογών και των οικονομικών και δημοσιονομικών στόχων για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας.

2. Δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων, τα οποία εμπίπτουν στο σύνολό τους σε οικότοπους προτεραιότητας, σε περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και προστασίας της φύσης που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παράγραφοι 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύει, σε πυρήνες εθνικών δρυμών και σε διατηρητέα μνημεία της φύσης.
3. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων στα οποία περιλαμβάνονται χώροι που προστατεύονται από την κείμενη περιβαλλοντική και αρχαιολογική νομοθεσία λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, όπως είναι ιδίως ζώνες προστασίας αρχαιολογικών χώρων, ιστορικοί τόποι, φυσικά πάρκα και περιοχές οικοανάπτυξης, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και περιορισμούς που θέτουν οι σχετικές διατάξεις.
4. Η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων που εμπίπτουν σε Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) της ορνιθοπανίδας της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ ενεργείται μόνον εφόσον επιτρέπεται από τα υφιστάμενα ειδικά νομικά καθεστώτα προστασίας τους και υπό τους όρους και προϋποθέσεις που θεσπίζουν τα καθεστώτα αυτά.

B. Γενικές χρήσεις γης

Τα δημόσια ακίνητα που προβλέπονται στο προηγούμενο άρθρο και τα οποία βρίσκονται σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 ή κάτω των 2.000 κατοίκων μπορούν να υπάγονται, σύμφωνα με το γενικό προορισμό ανάπτυξης και αξιοποίησής τους, στις ακόλουθες γενικές κατηγορίες χρήσεων γης:

1. Τουρισμός – Αναψυχή

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τον τουρισμό - αναψυχή, επιτρέπονται:

- α) Τουριστικά καταλύματα (κύρια και μη κύρια, σύνθετα τουριστικά καταλύματα κλπ)
- β) Ειδικές τουριστικές υποδομές και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις (συνεδριακά κέντρα, γήπεδα γκολφ, υδροθεραπευτήρια κλπ)
- γ) Τουριστικοί λιμένες - μαρίνες
- δ) Κατοικία
- ε) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών
- στ) Καζίνα
- ζ) Κοινωνική πρόνοια
- η) Αθλητικές εγκαταστάσεις
- θ) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις

- ι) Θρησκευτικοί χώροι
- ια) Περίθαλψη
- ιβ) Χώροι συνάθροισης κοινού
- ιγ) Εστίαση
- ιδ) Αναψυκτήρια
- ιε) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής
- ιστ) Στάθμευση (κτίρια – γήπεδα)
- ιζ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων
- ιη) Ελικοδρόμιο
- ιθ) Κάθε άλλη συναφής χρήση, η οποία δεν μεταβάλλει τον γενικό προορισμό του ακινήτου.

2. Επιχειρηματικά Πάρκα

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τα επιχειρηματικά πάρκα, επιτρέπονται:

- α) Οι χρήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 43 του ν. 3982/2011 (Α' 143).
- β) Γραφεία, Τράπεζες, Ασφάλειες, Κοινοφελείς Οργανισμοί
- γ) Διοίκηση
- δ) Κατοικία
- ε) Εκπαίδευση
- στ) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών
- ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις
- η) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- θ) Θρησκευτικοί χώροι
- ι) Περίθαλψη
- ια) Χώροι συνάθροισης κοινού
- ιβ) Εστίαση
- ιγ) Αναψυκτήρια
- ιδ) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής
- ιε) Στάθμευση (κτίρια – γήπεδα)
- ιστ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων
- ιζ) Τουριστικά καταλύματα και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές
- ιη) Ελικοδρόμιο
- ιθ) Κάθε άλλη συναφής χρήση γης, η οποία δεν μεταβάλλει τον γενικό προορισμό του ακινήτου.

3. Θεματικά πάρκα – Εμπορικά κέντρα – Αναψυχή:

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό τα θεματικά πάρκα – εμπορικά κέντρα – αναψυχή, επιτρέπονται:

- α) Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα παροχής υπηρεσιών, υπεραγορές, πολυκαταστήματα, εμπορικά κέντρα
- β) Κοινωνική πρόνοια
- γ) Γραφεία, Τράπεζες, Ασφάλειες, Κοινοφελείς Οργανισμοί
- δ) Διοίκηση
- ε) Κατοικία
- στ) Εκπαίδευση
- ζ) Αθλητικές εγκαταστάσεις
- η) Πολιτιστικές εγκαταστάσεις

- θ) Θρησκευτικοί χώροι
- ι) Περίθαλψη
- ια) Χώροι συνάθροισης κοινού
- ιβ) Εστίαση
- ιγ) Αναψυκτήρια
- ιδ) Κέντρα διασκέδασης, αναψυχής
- ιε) Στάθμευση (κτίρια – γήπεδα)
- ιστ) Εγκαταστάσεις εκθεσιακών χώρων
- ιζ) Τουριστικά καταλύματα και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις και υποδομές
- ιη) Ελικοδρόμιο.
- ιθ) Κάθε άλλη συναφής χρήση, η οποία δεν μεταβάλλει τον γενικό προορισμό του ακινήτου.

4. Μεταφορικές, τεχνικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποδομές και λειτουργίες.

Στα ακίνητα που έχουν ως γενικό προορισμό μεταφορικές, τεχνικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές υποδομές και λειτουργίες, επιτρέπονται μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες χρήσεις:

- α) Αεροδρόμια
- β) Ελικοδρόμια
- γ) Σιδηροδρομικοί σταθμοί
- δ) Λιμενικές ζώνες επιβατικής, εμπορικής, αλιευτικής και τουριστικής δραστηριότητας
- ε) Αμαξοστάσια, επισκευαστικές μονάδες και σταθμοί διαλογής
- στ) Χώροι στάθμευσης οχημάτων
- ζ) Κέντρα τεχνικής εξυπηρέτησης οχημάτων
- η) Εμπορευματικοί σταθμοί αυτοκινήτων
- θ) Μονάδες παραγωγής – διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών, διαχείρισης αποβλήτων, απορριμμάτων κλπ. και συναφείς εγκαταστάσεις.

5. Δημόσια ακίνητα μικτών χρήσεων:

Στα ακίνητα αυτά επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, λόγω του μεγέθους, της θέσης, των υφιστάμενων δημοσίων υποδομών ή της γειτνίασής τους με αυτές ή της ειδικής φύσης του χωρικού προορισμού τους, η ανάμειξη δύο ή περισσότερων κατηγοριών χρήσεων γης από αυτές που προβλέπονται στις προηγούμενες περιπτώσεις του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης αναπτύσσονται με βάση την πολεοδομική τους λειτουργία σε ειδικότερες ζώνες υποδοχής για λόγους ορθολογικής διαχείρισης, προστασίας και οργάνωσης των ακινήτων.

Γ. Γενικοί όροι δόμησης

1. Ο ανώτατος επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης για κάθε μία από τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στην παράγραφο Β ορίζεται ως εξής:
  - α) Τουρισμός – αναψυχή: 0,2
  - β) Επιχειρηματικά πάρκα: 0,3
  - γ) Θεματικά πάρκα – εμπορικά κέντρα – αναψυχή: 0,4

δ)Χρήσεις μεταφορικών, τεχνικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών υποδομών και λειτουργιών: 0,4

ε) Δημόσια ακίνητα μικτών χρήσεων: 0,4

2. Το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό κάλυψης για όλες τις γενικές κατηγορίες χρήσεων γης που προβλέπονται στην παράγραφο Β ορίζεται σε 50%.
3. Το ανώτατο επιτρεπόμενο ύψος των κτιρίων και εγκαταστάσεων ορίζεται κατά ΓΟΚ, εκτός εάν από αρχιτεκτονική ή άλλη τεχνική μελέτη, τεκμηριώνεται η παρέκκλιση από αυτό, οπότε και με τα προεδρικά διατάγματα του επόμενου άρθρου μπορεί να καθορίζεται, για ορισμένες κατηγορίες ή περιπτώσεις κτιρίων και εγκαταστάσεων, ύψος μεγαλύτερο από το ανώτατο επιτρεπόμενο.
4. Για τον υπολογισμό της μέγιστης εκμετάλλευσης και των λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης, η έκταση του ακινήτου νοείται ως ενιαίο σύνολο.
5. Είναι δυνατό ορισμένες από τις χρήσεις γης που επιτρέπονται σύμφωνα με την παράγραφο Β να απαγορεύονται ή να επιτρέπονται με ειδικούς όρους και προϋποθέσεις ή να αφορούν συγκεκριμένες ζώνες ή τμήματα του ακινήτου ή και ορόφους κτιρίων και εγκαταστάσεων.
6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού μπορεί να τροποποιείται το περιεχόμενο των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης που προβλέπεται στο παρόν άρθρο.
7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να ορίζεται και να εξειδικεύεται το περιεχόμενο των ειδικότερων χρήσεων γης που προβλέπονται παραπάνω ανά γενική κατηγορία, το είδος και το μέγεθος των κτιρίων και εγκαταστάσεων που μπορούν να χωροθετούνται ανά χρήση, τα όρια και οι περιορισμοί στις επιφάνειες χρήσεων γης και κάθε σχετικό θέμα με τον προσδιορισμό και την ειδική πολεοδομική λειτουργία των χρήσεων.

Άρθρο 12

Χωρικός προορισμός - Επενδυτική ταυτότητα δημοσίων ακινήτων

1. Για τον καθορισμό του χωρικού προορισμού των δημοσίων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 10 του παρόντος κεφαλαίου, καταρτίζονται και εγκρίνονται Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων (ΕΣΧΑΔΑ) κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Με τα σχέδια αυτά οριοθετούνται σε χάρτη κλίμακας 1:5.000 με συντεταγμένες κορυφών, βασιζόμενες στο Εθνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς ΕΓΣΑ '87, όπως αυτό ισχύει, τα προς αξιοποίηση ακίνητα και καθορίζονται και εγκρίνονται:

α) Ο βασικός χωρικός προορισμός (επενδυτική ταυτότητα) του προς αξιοποίηση ακινήτου, δηλαδή η υπαγωγή σε μία εκ των γενικών κατηγοριών χρήσεων γης και όρων δόμησης που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο.

β) Οι ειδικότερες χρήσεις γης που επιτρέπονται στην έκταση του προς ανάπτυξη ακινήτου και οι τυχόν πρόσθετοι περιορισμοί που αποσκοπούν στον έλεγχο της έντασης κάθε χρήσης.

γ) Οι ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης του προς αξιοποίηση ακινήτου.

δ) Ειδικές ζώνες προστασίας και ελέγχου γύρω από τα οριοθετούμενα κατά τα ανωτέρω ακίνητα, στις οποίες μπορεί να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί στις χρήσεις γης, στη δόμηση και στην εγκατάσταση και άσκηση δραστηριοτήτων και λειτουργιών.

ε) Οι περιβαλλοντικοί όροι του σχεδίου, σύμφωνα με την κατά νόμο προβλεπόμενη στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία καταρτίζεται και δημοσιοποιείται κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο.

2. Για την έγκριση των σχεδίων της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών αίτηση από τον κύριο του ακινήτου ή τον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα, η οποία συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Μελέτη στην οποία παρουσιάζεται και αξιολογείται το υφιστάμενο ρυθμιστικό καθεστώς του προς αξιοποίηση ακινήτου (χωροταξικό, πολεοδομικό, αναπτυξιακό, κ.λπ.) ιδίως από απόψεως επικαιρότητας, συνέργειας, συμπληρωματικότητας και βιωσιμότητας των σχετικών ρυθμίσεων και τεκμηριώνεται, με βάση κριτήρια χωροταξικά, περιβαλλοντικά, χρηματο-οικονομικά και εμπορικά, ο βέλτιστος χωρικός προορισμός του (χρήσεις γης, όροι δόμησης κ.λπ.), ο οποίος συνιστά και τη βασική επενδυτική του ταυτότητα για κάθε μεταγενέστερη πράξη αξιοποίησης.

β) Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία συντάσσεται κατά το άρθρο 6 και δημοσιοποιείται κατά το άρθρο 7 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΚΥΑ) 107017/2006 (ΦΕΚ 1225 Β'). Ως αρμόδια αρχή για τις ανάγκες εφαρμογής του παρόντος νόμου νοείται η αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΕΥΠΕ) που ορίζεται στο άρθρο 4 παρ. 1 της πιο πάνω ΚΥΑ. Κατά τη σχετική διαδικασία διαβούλευσης, αντί των υπηρεσιών και οργανισμών που ορίζονται στην παράγραφο 4.1. του άρθρου 7 της ανωτέρω ΚΥΑ, γνωμοδοτεί το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο, το οποίο είναι επιπλέον αρμόδιο να θέτει στη διάθεση του κοινού, όποτε του ζητούνται, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ που του διαβιβάζεται από την αρμόδια αρχή. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 7 της ανωτέρω ΚΥΑ, οι οποίες είναι άνω των 5 ημερών και έως 15 ημέρες μειώνονται κατά 5 ημέρες, ενώ όλες οι υπόλοιπες κατά 10 ημέρες. Η αρμόδια αρχή διενεργεί κατ' απόλυτη προτεραιότητα τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση για τα δημόσια ακίνητα που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου.

3. Η έγκριση των ΕΣΧΑΔΑ γίνεται με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση της Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας που προβλέπεται στο άρθρο 16 του παρόντος.
4. Με τα προεδρικά διατάγματα της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα Ρυθμιστικά Σχέδια, ΓΠΣ, ΣΧΟΟΑΠ, ΖΟΕ και άλλα σχέδια χρήσεων γης, εφόσον η τροποποίηση καθίσταται αναγκαία για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και την αποτελεσματική αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων, ιδίως στις περιπτώσεις που οι υφιστάμενες ρυθμίσεις και κατευθύνσεις είναι ασαφείς ή απορρέουν από ανεπίκαιρα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια. Ως ανεπίκαιρα νοούνται ιδίως τα χωροταξικά και πολεοδομικά σχέδια που δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία αξιολόγησης ή/και τροποποίησης ή αναθεώρησης μετά την πάροδο πέντε και πλέον ετών από την έγκριση ή την τελευταία αναθεώρηση ή τροποποίησή τους.
5. Με τα ίδια προεδρικά διατάγματα μπορεί να τροποποιούνται εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια και σχέδια πόλεως καθώς και πολεοδομικές μελέτες ή/και να καθορίζονται ειδικές χρήσεις γης και ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης για τα εντός σχεδίου πόλεως δημόσια ακίνητα, ακόμη και κατά παρέκκλιση από τους ισχύοντες στην περιοχή όρους και περιορισμούς δόμησης καθώς και από τις διατάξεις του Γενικού Οικοδομικού Κανονισμού, προκειμένου να αποδοθεί ο βέλτιστος πολεοδομικός-επενδυτικός προορισμός στο προς αξιοποίηση ακίνητο. Στις περιπτώσεις αυτές, η δημοσίευση του σχετικού εγκριτικού διατάγματος έχει τις συνέπειες έγκρισης σχεδίου πόλεως, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 17.7/16.8.1923.
6. Η μεταβολή της έκτασης, των ορίων και του περιεχομένου του ΕΣΧΑΔΑ επιτρέπεται μόνον εφόσον τηρηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Κατ' εξαίρεση, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας επιτρέπεται η μεταβολή της έκτασης και των ορίων του ΕΣΧΑΔΑ, χωρίς μεταβολή των συνολικών χρήσεων και των όρων και περιορισμών δόμησης, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - α) Η προκύπτουσα, λόγω της μεταβολής των ορίων, μείωση ή αύξηση της έκτασης του ΕΣΧΑΔΑ δεν υπερβαίνει το 15% της αρχικώς οριοθετηθείσας εκτάσεως και
  - β) Δεν περιλαμβάνονται στην περιοχή επεκτάσεως του ΕΣΧΑΔΑ εκτάσεις υπαγόμενες σε ειδικά νομικά καθεστώτα ή εκτάσεις για τις οποίες έχουν καθοριστεί μη συμβατές με το ΕΣΧΑΔΑ χρήσεις γης.

Άρθρο 13 **Χωροθέτηση επενδυτικού σχεδίου**

1. Για τη χωροθέτηση του επενδυτικού σχεδίου αξιοποίησης δημοσίου ακινήτου εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος

Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ύστερα από αίτηση του κυρίου της επένδυσης. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται:

α) Οι ειδικότερες κατηγορίες έργων, δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων που πρόκειται να ανεγερθούν στην έκταση του εγκεκριμένου ΕΣΧΑΔΑ του δημοσίου ακινήτου, καθώς και τα αναγκαία συνοδά έργα (έργα εξωτερικής υποδομής), όπως είναι ιδίως τα δίκτυα ηλεκτροδότησης, τηλεπικοινωνιών, φυσικού αερίου και ύδρευσης, καθώς και οι οδοί προσπέλασης και οι κόμβοι σύνδεσης των δημοσίων ακινήτων με το εθνικό, περιφερειακό και επαρχιακό οδικό δίκτυο.

β) Η γενική διάταξη των κτηρίων και εγκαταστάσεων με αναφορά σε τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1: 5.000.

γ) Οι περιβαλλοντικοί όροι του επενδυτικού σχεδίου και των συνοδών έργων εξωτερικής υποδομής, όπου απαιτείται, ύστερα από τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται στον ν. 1650/1986, όπως ισχύει.

2. Για την έκδοση της απόφασης της προηγούμενης παραγράφου, αντί των οργανισμών και φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 2 και 3 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, γνωμοδοτούν το Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας που προβλέπεται στο άρθρο 16 του παρόντος νόμου και το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από τότε που θα περιέλθει σε αυτά το σχετικό αίτημα, συνοδευόμενο από τις κατά νόμο απαιτούμενες μελέτες και πληροφορίες.
3. Η απόφαση έγκρισης της χωροθέτησης για τα επενδυτικά σχέδια της παραγράφου 1 επέχει θέση άδειας επέμβασης και έγκρισης αλλαγής χρήσης κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 998/1979, όπως ισχύουν, καθώς και έγκρισης κατά την έννοια του άρθρου 10 του ν. 3028/2002. Ειδικώς για τουριστικά καταλύματα και εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής, η πιο πάνω απόφαση επέχει επίσης θέση έγκρισης καταλληλότητας οικοπέδου ή γηπέδου από τον ΕΟΤ και αντιστοίχως θέση έγκρισης σκοπιμότητας ή σκοπιμότητας-χωροθέτησης κατά τις κείμενες διατάξεις.
4. Οι αποφάσεις έγκρισης της χωροθέτησης επενδυτικών σχεδίων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
5. Οι κατά τα ανωτέρω εγκρινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι ισχύουν για δέκα (10) έτη, με την προϋπόθεση ότι δεν θα έχει επέλθει εν τω μεταξύ μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων εγκρίνονται. Μετά την πάροδο της δεκαετίας, οι πιο πάνω περιβαλλοντικοί όροι μπορεί να ανανεώνονται, μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα, χωρίς τήρηση της διαδικασίας που ορίζεται για την αρχική έγκρισή τους, εφόσον δεν υφίστανται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις ως προς τις επιπτώσεις του επενδυτικού σχεδίου ή και των συνοδών αυτού έργων στο περιβάλλον.

6. Οι κατά την παράγραφο 1 εγκρινόμενοι περιβαλλοντικοί όροι εξακολουθούν να ισχύουν προσωρινά και μετά τη λήξη τους, μέχρι την έκδοση νέας ανανεωμένης ή τροποποιημένης απόφασης, εφόσον ο κύριος της επένδυσης αιτηθεί εγκαίρως την ανανέωση ή τροποποίηση της σχετικής απόφασης αυτής τουλάχιστον έξη μήνες πριν από τη λήξη της, υποβάλλοντας προς τούτο τα εκάστοτε απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 14 **Παραχώρηση χρήσης αιγιαλού και παραλίας**

1. Για την αξιοποίηση των δημοσίων ακινήτων επιτρέπεται η απευθείας παραχώρηση στον κύριο της επένδυσης ή στον έλκοντα εξ αυτού δικαιώματα, της χρήσης αιγιαλού και παραλίας και του δικαιώματος εκτέλεσης, χρήσης και εκμετάλλευσης λιμενικών έργων ή επέκτασης, ήδη υφιστάμενων στην περιοχή, λιμενικών εγκαταστάσεων. Η παραχώρηση γίνεται για χρονικό διάστημα μέχρι πενήντα (50) χρόνια με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και με καταβολή ανταλλάγματος που προσδιορίζεται στην οικεία σύμβαση παραχώρησης. Για την εκτέλεση των έργων στον αιγιαλό ή στην παραλία τηρείται η διαδικασία που ορίζεται στις διατάξεις του ν. 2971/2001 (Α' 285). Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος και τα όργανα προσδιορισμού του ανταλλάγματος και κάθε σχετικό θέμα.
2. Ο κύριος της επένδυσης ή ο έλκων εξ αυτού δικαιώματα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εθνικής ανάγκης, έχει το δικαίωμα της αποκλειστικής και με αντάλλαγμα χρήσης της ζώνης αιγιαλού και παραλίας που του παραχωρείται με την ως άνω διαδικασία για την κατασκευή λιμενικών έργων, που εκτελεί ύστερα από άδεια των αρμόδιων αρχών. Στην περίπτωση που τα λιμενικά έργα εμπεριέχουν πρόσχωση θαλάσσιου χώρου, μετά την ολοκλήρωσή τους κινείται η διαδικασία επανακαθορισμού των οριογραμμών αιγιαλού-παραλίας και το γήπεδο που δημιουργείται καταγράφεται ως δημόσιο κτήμα. Το εν λόγω δημόσιο κτήμα, εφόσον ο κύριος της επένδυσης το επιθυμεί, μπορεί να παραχωρείται κατά χρήση ή να εκμισθώνεται απευθείας σε αυτόν. Το αντάλλαγμα χρήσης ή το μίσθωμα καθορίζονται από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία και ανταποκρίνονται στις τρέχουσες μισθωτικές αξίες της περιοχής.
3. Η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση από τρίτους της παραχωρούμενης προς τον κύριο της επένδυσης έκτασης αιγιαλού, παραλίας και λιμενικών έργων επιτρέπεται κατ' εξαίρεση με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, εφόσον η χρήση αυτή επιβάλλεται για λόγους ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας ή άλλης δημόσιας ωφέλειας και δεν παρεμποδίζεται η ομαλή λειτουργία της επένδυσης.

Άρθρο 15 **Έκδοση οικοδομικών αδειών**

1. Για την κατασκευή των μόνιμων κτιριακών εγκαταστάσεων που περιλαμβάνονται στα επενδυτικά σχέδια του άρθρου 13, απαιτείται η προηγούμενη έκδοση οικοδομικών αδειών. Οι οικοδομικές άδειες των εγκαταστάσεων αυτών χορηγούνται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την υποβολή πλήρους φακέλου στη Διεύθυνση Οικοδομικών και Κτιριοδομικών Κανονισμών (ΔΟΚΚ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της ΔΟΚΚ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται τα απαραίτητα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν για την έκδοση των οικοδομικών αδειών των παραπάνω επενδυτικών σχεδίων και η σχετική διαδικασία θεώρησης ή ελέγχου, ο χρόνος ισχύος και η διαδικασία αναθεώρησης των αδειών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού. Με όμοια απόφαση συγκροτείται Ειδική Επιτροπή Πολεοδομικού και Αρχιτεκτονικού Ελέγχου, αποτελούμενη από τρεις αρχιτέκτονες μηχανικούς, με ισάριθμους αναπληρωτές, που διαθέτουν τουλάχιστον δεκαπενταετή εμπειρία από της κτήσεως άδειας ασκήσεως επαγγέλματος. Έργο της παραπάνω επιτροπής είναι ο έλεγχος της αισθητικής των κτιριακών εγκαταστάσεων του παρόντος άρθρου και της ένταξής τους στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής, σε όσες περιπτώσεις αυτό απαιτείται από τις ισχύουσες διατάξεις. Με την ίδια ως άνω απόφαση ορίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες της παραπάνω επιτροπής, ο κανονισμός λειτουργίας της, η διαδικασία ελέγχου των σχετικών μελετών και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Οι πράξεις της παραπάνω επιτροπής είναι οριστικές και δεν χωρούν ενστάσεις.
2. Όλες οι πράξεις που αναφέρονται στα άρθρα 12 έως και 15 του παρόντος νόμου αναρτώνται υποχρεωτικά στον δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών και, κατά περίπτωση, στον δικτυακό τόπο του Ταμείου Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου ή στον δικτυακό τόπο του δημοσίου οργανισμού ή επιχείρησης που είναι κύριος του ακινήτου. Η προθεσμία της άσκησης αίτησης ακυρώσεως κατ' αυτών αρχίζει, προκειμένου περί πράξεων που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από την επομένη της κοινοποίησης ή της δημοσίευσής τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και προκειμένου περί μη δημοσιευτέων πράξεων, από την επομένη της κοινοποίησης ή της ανάρτησής τους στον δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας.

Άρθρο 16
Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση
της Δημόσιας Περιουσίας

1. Συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας, το οποίο έχει ως έργο την παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας για την αξιοποίηση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας και την παροχή εισηγήσεων και γνωμοδοτήσεων κατά την έκδοση των επιμέρους πράξεων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Το Συμβούλιο συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και αποτελείται από τα εξής μέλη:
  - α) Το Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας ως Πρόεδρο.
  - β) Έναν Νομικό Σύμβουλο του Ν.Σ.Κ. από τους υπηρετούντες στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών.
  - γ) Τους αρμόδιους για θέματα βιομηχανίας, λιμένων και λιμενικής πολιτικής, Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.
  - δ) Τους αρμόδιους για θέματα περιβάλλοντος και πολεοδομίας Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.
  - ε) Τους αρμόδιους για θέματα αρχαιοτήτων και πολιτιστικής κληρονομιάς Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.
  - στ) Τους αρμόδιους για θέματα συγκοινωνιακών έργων, υδραυλικών έργων και μεταφορών Γενικούς Διευθυντές ή Διευθυντές του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.
  - ζ) Το Γενικό Γραμματέα του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού ή τον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή ή Διευθυντή του ίδιου Οργανισμού.

Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές των μελών. Στο Συμβούλιο μπορεί να καλούνται, μετά από πρόσκληση του Προέδρου του, και εκπρόσωποι άλλων δημοσίων υπηρεσιών ή οργανισμών, εφόσον συζητούνται θέματα αρμοδιότητάς τους. Η γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου παρέχεται από τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών. Το Συμβούλιο μπορεί να υποβοηθείται στο έργο του από εξειδικευμένους συμβούλους, μετά από σχετική εισήγηση του Προέδρου του.

2. Έργο του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίησης της Δημόσιας Περιουσίας είναι ιδίως:
  - α) Η παροχή υποστήριξης στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας για θέματα εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου και των κανονιστικών και ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτών.

β) Η παροχή γνώμης ή εισήγησης προς τον Υπουργό Οικονομικών κατά την έκδοση των πράξεων που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 13 του παρόντος νόμου.

γ) Ο συντονισμός των ενεργειών των αρμοδίων υπηρεσιών των υπουργείων που εμπλέκονται στη διαδικασία αξιοποίησης των δημοσίων ακινήτων, με σκοπό την επιτάχυνση των σχετικών διοικητικών διαδικασιών και την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση τυχόν διοικητικών προβλημάτων.

δ) Η παρέμβαση, εφόσον απαιτείται, με την έκδοση εγκυκλίων ή οδηγιών ή με πρόταση νομοθετικών παρεμβάσεων προκειμένου να επιτυγχάνεται η συνεχής βελτίωση της διαδικασίας αξιοποίησης των δημοσίων ακινήτων.

3. Το Κεντρικό Συμβούλιο Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας, τον Ιανουάριο κάθε έτους, υποβάλλει προς τον Υπουργό Οικονομικών απολογιστική έκθεση σχετικά με το έργο που υλοποίησε το προηγούμενο έτος βάσει της προηγούμενης παραγράφου.
4. Το Συμβούλιο, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων της, μπορεί να διενεργεί αυτοψίες, καθώς και να ζητά πληροφορίες, τεχνικά ή άλλα στοιχεία από τους καθ' ύλην ή κατά τόπον αρμόδιους φορείς.
5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες του Κεντρικού Συμβουλίου Διοίκησης για την Αξιοποίηση της Δημόσιας Περιουσίας και να καθορίζονται ειδικότερα θέματα λειτουργίας του.
6. Η σύνθεση του Συμβουλίου μπορεί να διευρύνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και με εκπροσώπους άλλων υπουργείων ή δημοσίων οργανισμών.

Άρθρο 17

Λοιπές ρυθμίσεις θεμάτων τουριστικών δημοσίων κτημάτων

1. α) Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 (Α'118) αντικαθίσταται ως εξής:
«1. α. Θεωρούνται νομίμως υφιστάμενες όλες οι τουριστικές εγκαταστάσεις (κτιριακές και λιμενικές) που έχουν ανεγερθεί από τον Ε.Ο.Τ. ή τρίτο για λογαριασμό του μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 2837/2000 (ΦΕΚ Α' 178), χωρίς την κατά νόμο άδεια. Για τη νομιμότητα των λιμενικών και των κτιριακών εγκαταστάσεων εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του ΕΟΤ, μετά από εισήγηση της τεχνικής του υπηρεσίας, εφόσον αποδεικνύεται από μελέτες, διαγράμματα, εργολαβικές συμβάσεις ή άλλα πρόσφορα στοιχεία, ότι τα κτίσματα ανεγέρθηκαν από τον ΕΟΤ ή τρίτο για λογαριασμό του. Με την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, οι εγκαταστάσεις, όπως αυτές περιγράφονται και αποτυπώνονται στο διάγραμμα που τη συνοδεύει, θεωρείται ότι πληρούν όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις για την έκδοση οικοδομικής άδειας επισκευής, συντήρησης, εκσυγχρονισμού ή επέκτασης και

οι αρμόδιες Πολεοδομικές Υπηρεσίες υποχρεούνται στη χορήγησή της, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των κειμένων διατάξεων. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 καταργείται.

β. Η εκτέλεση εργασιών επισκευής, συντήρησης, ή ανακαίνισης επί των εγκαταστάσεων του προηγούμενου εδαφίου, είναι δυνατή με απόφαση του Γενικού Γραμματέα του ΕΟΤ, μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση της Τεχνικής του Υπηρεσίας. Μετά την έκδοση της ανωτέρω απόφασης, η αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία υποχρεούται στην έκδοση της σχετικής άδειας».

β) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του ν. 2160/1993 καταργείται.

2. Στο άρθρο 39 του ν. 3105/2003 (Α' 29) προστίθεται παράγραφος 18, ως εξής:
«18. Τα δικαιώματα χρήσης ή διοίκησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης επί ακινήτων που έχουν περιέλθει με οποιοδήποτε τρόπο στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.», σημειώνονται στο περιθώριο των οικείων βιβλίων μεταγραφών των αρμοδίων Υποθηκοφυλακείων ή Κτηματολογικών Γραφείων. Σημειωτέα πράξη αποτελούν τα σχετικά αποσπάσματα αποφάσεων έγκρισης της σημείωσης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας.»
3. Η περίπτωση α' του άρθρου 49 του ν. 3220/2004 (Α' 15) αντικαθίσταται ως εξής:
«α. Η κυριότητα επί περιουσιακών στοιχείων του Ε.Ο.Τ. δύναται να μεταβιβάζεται στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.» ή σε θυγατρικές της εταιρείες, με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή αποτελεί το μεταγραφτέο τίτλο, όταν απαιτείται μεταγραφή για την μεταβίβαση, η δε μεταγραφή της στα οικεία υποθηκοφυλακεία ή κτηματολογικά γραφεία απαλλάσσεται από κάθε τέλος ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ και γενικά υπέρ οποιουδήποτε τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου.»
4. **α)** Η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν. 2882/2001 (Α' 17) αντικαθίσταται ως εξής:
«Η επιστρεπτέα αποζημίωση καθορίζεται με βάση τον χρόνο έκδοσης της σχετικής γι' αυτήν απόφασης σύμφωνα με τα κριτήρια της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου, στα οποία περιλαμβάνεται και η τυχόν επαύξηση της αξίας του ακινήτου από εκτελεσθείσες σ' αυτό εργασίες και γενικά μεταβολές από τον υπερού ή ανακαλούμενη απαλλοτρίωση. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 12 του παρόντος νόμου.»

β) Η διάταξη του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν. 2882/2001, όπως αντικαθίσταται με την προηγούμενη περίπτωση α, εφαρμόζεται και επί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, για τις οποίες μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση καθορισμού της επιστρεπτέας αποζημίωσης για την ανάκληση αυτών.

5. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001 αντικαθίσταται ως εξής:
«γ) προκειμένου περί των λοιπών απαλλοτριώσεων υπέρ του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, οργανισμών κοινής ωφέλειας, κοινωφελών ιδρυμάτων και δημοσίων επιχειρήσεων, εάν η ανάκληση ή άρση της απαλλοτρίωσης αφορά τμήμα μόνο της έκτασης το οποίο δεν υπερβαίνει το 20% του συνολικού εμβαδού αυτής. Ειδικά προκειμένου περί απαλλοτριώσεων συντελεσμένων ή μη που έχουν κηρυχθεί οποτεδήποτε υπέρ και με δαπάνες του Ε.Ο.Τ., εφόσον η αξιοποίηση της υπολειπόμενης απαλλοτριωθείσας έκτασης καθίσταται δυσχερής σύμφωνα με τον σκοπό της απαλλοτρίωσης μετά την ανάκληση ή άρση της απαλλοτρίωσης οιαδήποτε τμημάτων αυτής, ανεξάρτητα της έκτασης που αυτά καταλαμβάνουν».
6. Στις περιπτώσεις εκ νέου κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης υπέρ του Ε.Ο.Τ. επί ακινήτων η διοίκηση και διαχείριση των οποίων, πριν την άρση ή την ανάκληση της απαλλοτρίωσης, είχε ανατεθεί στην «Ε.Τ.Α. Α.Ε.», με τη συντέλεση της νέας απαλλοτρίωσης, τη διοίκηση και διαχείριση αυτών έχει η εταιρεία αυτή.
7. Μισθώσεις ακινήτων, διοίκησης και διαχείρισης της εταιρείας «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.» δύναται να καταγγέλλονται, εφόσον η συνέχισή τους είναι ασυμβίβαστη προς την τουριστική αξιοποίηση της συνολικής έκτασης, εντός της οποίας βρίσκονται. Το ασυμβίβαστο της συνέχισης της μίσθωσης τεκμαίρεται, στην περίπτωση που η «Ε.Τ.Α. Α.Ε.» προβαίνει στην ανάθεση της τουριστικής αξιοποίησης του συνόλου του ακινήτου, ύστερα από δημόσιο διαγωνισμό για την επιλογή μισθωτή. Η καταγγελία γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της «Ε.Τ.Α. Α.Ε.», εφόσον έχει δημοσιευθεί η σχετική διακήρυξη του διαγωνισμού, τα δε αποτελέσματα της καταγγελίας επέρχονται ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση της καταγγελίας στο μισθωτή. Για την πρόωρη λύση της μίσθωσης καταβάλλεται αποζημίωση στο μισθωτή ίση με έξι (6) μηνιαία μισθώματα. Στην περίπτωση αυτή, η αγωγή απόδοσης του μισθίου μπορεί να ασκηθεί σύμφωνα με το άρθρο 69 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας».
8. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 7 του ν. 3342/2005 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού της παραγράφου 12 του άρθρου 25 του ν. 1828/1989 που επιβάλλονται σε ακίνητα που ανήκουν στη διοίκηση και διαχείριση της «Ε.Τ.Α. Α.Ε.» καθορίζονται σε ποσοστό 2% επί των ετήσιων

ακαθάριστων εισπράξεων των ακινήτων αυτών και δεν μπορούν να είναι μικρότερα των δύο χιλιάδων (2.000) Ευρώ και να υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000,00) Ευρώ ετησίως.»

- 9.** Στο άρθρο 1 του ν. 3342/2005 (ΦΕΚ Α' 131) προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:
«3. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 1 του ν. 960/1979, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 1221/1981 συμβολαιογραφική δήλωση των θέσεων στάθμευσης των ολυμπιακών εγκαταστάσεων, που αναφέρονται στις περ. δ' έως ιη' του άρθρου 9 του παρόντος νόμου μπορεί να γίνεται από τον εκάστοτε φορέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η διοίκηση και διαχείριση των ως άνω εγκαταστάσεων, για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που έχει αντίστοιχα την κυριότητα των ως άνω εγκαταστάσεων.»
- 10.** Στο τέλος της παραγράφου 9 του άρθρου 5 του ν. 2971/2001 (ΦΕΚ Α' 285) προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Σε περίπτωση επανακαθορισμού της οριογραμμής αιγιαλού που έχει χαρακτηριστεί Τουριστικό Δημόσιο Κτήμα των άρθρων 12α και 12γ του ν.δ. 180/1946, όπως αυτά προστέθηκαν δυνάμει του άρθρου 2 του Α.Ν. 827/1948, εφόσον η νέα οριογραμμή μετατοπισθεί προς την ξηρά, ο επανακαθοριζόμενος αιγιαλός χαρακτηρίζεται αυτοδικαίως Τουριστικό Δημόσιο Κτήμα και η διοίκηση και διαχείρισή του ανατίθεται στην εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ**

Άρθρο 18 **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του Κεφαλαίου αυτού:

1. «Επιφάνεια» είναι το εμπράγματο δικαίωμα φυσικού ή νομικού προσώπου να κατασκευάζει κτίσμα σε έδαφος δημοσίου κτήματος, που δεν του ανήκει, και να ασκεί επ' αυτού τις εξουσίες, που παρέχει το δικαίωμα της κυριότητας.
2. «Κύριος» είναι ο κύριος του εδάφους του δημοσίου κτήματος.
3. «Επιφανειούχος» είναι το πρόσωπο που έχει το δικαίωμα της επιφανείας.
4. «Δημόσια κτήματα» είναι τα ακίνητα οποιασδήποτε φύσης που ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε δημόσιους οργανισμούς με μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου ή και σε εταιρίες που αποκτούν τα ακίνητα των παραπάνω φορέων με σκοπό την εκμετάλλευσή τους. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου και σε ακίνητα κληροδοτημάτων.
5. «Κτίσμα» νοείται οποιασδήποτε φύσης οικοδόμημα ή εγκατάσταση, ιδίως δε κτίριο, δεξαμενή, υπόστεγο, σταθμός αυτοκινήτων (πάρκινγκ), γέφυρα, σήραγγα, αγωγός, αεροδρόμιο, οδικό, σιδηροδρομικό ή λιμενικό έργο. Το κτίσμα μπορεί να είναι και υπόγειο ή και να είναι ήδη κατασκευασμένο κατά τη σύσταση του δικαιώματος.
6. «Εδαφονόμιο» είναι το περιοδικό αντάλλαγμα που καταβάλλεται από τον επιφανειούχο στον κύριο κατά τη διάρκεια του δικαιώματος της επιφανείας.

Άρθρο 19 **Σύσταση δικαιώματος επιφανείας**

1. Κατά παρέκκλιση των άρθρων 953 και 954 του Αστικού Κώδικα, επιτρέπεται η σύσταση δικαιώματος επιφανείας επί δημοσίων κτημάτων. Το δικαίωμα επιφανείας περιλαμβάνεται στα ακίνητα κατά την έννοια του άρθρου 949 του Αστικού Κώδικα.
2. Η επιφάνεια συνιστάται για ορισμένο χρόνο με σύμβαση. Οι διατάξεις για τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτων με συμφωνία εφαρμόζονται αναλόγως και για τη σύσταση επιφανείας. Με την επιφύλαξη της περίπτωσης στ) της παραγράφου 1 του επόμενου άρθρου, η διάρκεια του δικαιώματος δεν μπορεί να υπερβεί τα πενήντα (50) έτη, εκτός αν συστήθηκε για βραχύτερο χρόνο, που δεν μπορεί όμως να υπολείπεται των πέντε (5) ετών. Επιφάνεια που

συστήθηκε για χρόνο μεγαλύτερο των πενήντα (50) ετών ή μικρότερο των πέντε (5) ισχύει για πενήντα ή πέντε έτη αντίστοιχα. Τα μέρη μπορούν με σύμβαση να παρατείνουν τη διάρκεια, υποχρέωση όμως παράτασης αναλαμβανομένης εκ των προτέρων δεν δεσμεύει. Η συμφωνία παράτασης γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο υποβαλλόμενο με μεταγραφή.

3. Επιφάνεια μπορεί να συσταθεί και σε έδαφος, συγκύριος του οποίου είναι ο επιφανειούχος. Δεν μπορεί να συσταθεί, αν η κυριότητα επί του εδάφους βαρύνεται με δικαίωμα επικαρπίας ή έχει ήδη επιβαρυνθεί με δικαίωμα επιφανείας.
4. Σύσταση δικαιώματος επιφανείας με χρησικτησία δεν επιτρέπεται.
5. Επί οικοδομής που έχει ανεγερθεί επί εδάφους δημοσίου κτήματος με βάση δικαίωμα επιφανείας, μπορεί να συσταθεί δικαίωμα κυριότητας επί ορόφου ή διαμερίσματος (οριζόντια ιδιοκτησία) υπό τους όρους του ν.3741/1929. Στην περίπτωση αυτή οι επιμέρους ιδιοκτησίες δεν έχουν ποσοστά συγκυριότητας στο έδαφος.

Άρθρο 20

Δυνητικό περιεχόμενο του δικαιώματος

1. Στο περιεχόμενο του δικαιώματος της επιφανείας είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται όροι αναφερόμενοι:
  - α) στην ανέγερση, συντήρηση και χρησιμοποίηση του κτίσματος,
  - β) στην ασφάλιση του κτίσματος και την ανοικοδόμησή του σε περίπτωση καταστροφής του,
  - γ) στην κατανομή της καταβολής των βαρών οποιασδήποτε φύσης που έχουν σχέση με το κτίσμα ή και το έδαφος επί του οποίου το κτίσμα θα οικοδομηθεί ή έχει ήδη οικοδομηθεί,
  - δ) στην υποχρέωση του επιφανειούχου να μεταβιβάσει το δικαίωμα του στον κύριο ή σε τρίτο υποδεικνυόμενο από τον κύριο,
  - ε) στο δικαίωμα του κυρίου να συναινεί στη μεταβίβαση ή την επιβάρυνση του δικαιώματος υπέρ τρίτων,
  - στ) στο δικαίωμα του επιφανειούχου να παρατείνει με μονομερή δήλωσή του το χρόνο διάρκειας του δικαιώματος του μετά τη λήξη της αρχικής διάρκειας που πάντως δεν μπορεί να υπερβεί συνολικά τα ογδόντα (80) έτη, και προκειμένου περί κατοίκων τα εκατό (100) έτη ή να αποκτήσει και το έδαφος,
  - ζ) στο δικαίωμα του επιφανειούχου προς αποζημίωση για τα περιεχόμενα στον κύριο κατά την λήξη του δικαιώματος κτίσματα,
  - η) στους όρους χρήσης του εδάφους γύρω από το κτίσμα περιλαμβανομένων των τυχόν φυτών,
  - θ) στα δικαιώματα του κυρίου, ιδίως καταβολή ποινικής ρήτρας, αν ο επιφανειούχος δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του,
  - ι) στην απαγόρευση παραίτησης του επιφανειούχου από το δικαίωμα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 22, ή τη διατήρηση των δικαιωμάτων τρίτων που βαρύνουν την επιφάνεια μετά την απόσβεσή της, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 22.

2. Οι παραπάνω όροι περιλαμβάνονται στη σύμβαση σύστασης της επιφανείας ή σε μεταγενέστερη σύμβαση μεταξύ κυρίου και επιφανειούχου. Η σύμβαση αυτή γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο υποβαλλόμενο σε μεταγραφή. Οι παραπάνω όροι ενεργούν υπέρ και κατά του κυρίου και του επιφανειούχου και των διαδόχων τους.

Άρθρο 21 **Μεταβίβαση και επιβάρυνση - Βάρη του ακινήτου**

1. Η επιφάνεια είναι μεταβιβάσιμη εν ζωή ή αιτία θανάτου. Μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς σε εταιρεία. Η μεταβίβαση γίνεται όπως και η σύσταση της επιφανείας.
2. Επιτρέπεται η σύσταση υποθήκης, η εγγραφή προσημείωσης, καθώς και η σύσταση πραγματικών δουλειών επί του κτίσματος του επιφανειούχου.
3. Αν έχει συμφωνηθεί ότι η μεταβίβαση ή η επιβάρυνση της επιφανείας εξαρτάται από τη συναίνεση του κυρίου, σύμφωνα με την περίπτωση ε) της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, η συναίνεση αυτή πρέπει να υποβληθεί σε μεταγραφή. Η έλλειψη της συναίνεσης καθιστά τη μεταβίβαση ή την επιβάρυνση ανίσχυρη. Συναίνεση δεν απαιτείται σε περίπτωση αναγκαστικού πλειστηριασμού ή πτώχευσης.
4. Αν δεν υπάρχει αντίθετος όρος στη συμφωνία που προβλέπεται στην περίπτωση γ) της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, ο επιφανειούχος υποχρεούται να φέρει κατά τη διάρκεια της επιφανείας τα οποιασδήποτε φύσης βάρη που έχουν σχέση με το κτίσμα ή και το έδαφος, επί του οποίου το κτίσμα θα οικοδομηθεί ή έχει οικοδομηθεί.
5. Προγενέστερα εμπράγματα δικαιώματα επί του ακινήτου εξακολουθούν να βαρύνουν το ακίνητο, εκτός αν ο δικαιούχος συναινέσει στον περιορισμό τους επί του εδάφους ή του κτίσματος

Άρθρο 22 **Απόσβεση επιφανείας - Αποτελέσματα της απόσβεσης του δικαιώματος**

1. Η επιφάνεια λήγει με την παρέλευση του χρόνου διάρκειάς της.
2. Η επιφάνεια αποσβέννυται άμα ενωθεί με την κυριότητα επί του εδάφους στο ίδιο πρόσωπο.
3. Αν δεν έχει ορισθεί το αντίθετο στη συμφωνία που προβλέπεται στην περίπτωση ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 20, η επιφάνεια αποσβέννυται με μονομερή δήλωση του επιφανειούχου προς τον κύριο ότι παραιτείται. Η δήλωση γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που κοινοποιείται στον κύριο και υποβάλλεται σε μεταγραφή.
4. Η καταστροφή του κτίσματος δεν επάγεται απόσβεση της επιφανείας.

5. Δεν επιτρέπεται η πρόβλεψη διαλυτικής αίρεσης για την απόσβεση του δικαιώματος επιφανείας.
6. Όταν η επιφάνεια αποσβεσθεί, τα κτίσματα περιέρχονται στον κύριο. Αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία με βάση την περίπτωση ζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 20, ο επιφανειούχος δεν δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση ή απόδοση αδικαιολόγητου πλουτισμού για τα κτίσματα αυτά, ούτε να τα κατεδαφίσει ή να τα απομακρύνει από τη θέση τους.
7. Ο επιφανειούχος υποχρεούται να αποδώσει τα κτίσματα στον κύριο. Στη σχέση ανάμεσα στον επιφανειούχο και τον κύριο, αυτός που παραχώρησε την επιφάνεια λογίζεται υπέρ του επιφανειούχου ως κύριος, εκτός αν ο επιφανειούχος γνωρίζει ότι δεν είναι κύριος.
8. Η απόσβεση της επιφανείας επιφέρει απόσβεση των εμπράγματων δικαιωμάτων που έχουν συσταθεί από τον επιφανειούχο επί του ακινήτου εκτός αν κατά τη σύσταση του δικαιώματος ή και μεταγενέστερα ο κύριος δέχθηκε με τη συμφωνία που προβλέπεται στην περίπτωση ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 20 τη μη απόσβεση των δικαιωμάτων αυτών. Σε μια τέτοια περίπτωση τα δικαιώματα αυτά βαρύνουν εφεξής την κυριότητα. Στην περίπτωση της παραγράφου 2 του άρθρου 19 τα δικαιώματα αυτά διατηρούνται και βαρύνουν την κυριότητα.

Άρθρο 23

Τύχη μίσθωσης κατά τη λήξη της επιφανείας

Εάν η επιφάνεια λήξει κατά τη διάρκεια της εκμίσθωσης του ακινήτου που έγινε από τον επιφανειούχο, εφαρμόζονται αναλόγως ως προς την εξακολούθηση της μίσθωσης, καθώς και ως προς την προκαταβολή ή την εκχώρηση ή την κατάσχεση μισθωμάτων της, οι διατάξεις για την εκποίηση του μισθίου ακινήτου κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Πάντως η εξακολούθηση της μίσθωσης δεν δύναται να αξιωθεί από το μισθωτή για διάστημα που υπερβαίνει τα εννέα έτη από τη λήξη της επιφανείας.

Άρθρο 24

Προστασία επιφανειούχου

Σε περίπτωση προσβολής του δικαιώματος του επιφανειούχου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την προστασία της κυριότητας.

Άρθρο 25

Αντάλλαγμα

1. Η σύσταση του δικαιώματος επιφανείας γίνεται είτε αντί ορισμένου τμήματος, που καταβάλλεται ολόκληρο κατά τη σύσταση ή πιστώνεται ολικά ή μερικά είτε αντί καταβολής εδαφονομίου είτε με συνδυασμό των δύο.

2. Τα σχετικά με το αντάλλαγμα ζητήματα καθορίζονται κατά την σύσταση της επιφανείας ή με μεταγενέστερη συμφωνία. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι το εδαφονόμιο θα προκαταβληθεί για μέρος ή το σύνολο της διάρκειας της επιφανείας με μείωση του ποσού του, που λαμβάνει χώρα με την εφαρμογή συμφωνούμενου συντελεστή προεξόφλησης.

Άρθρο 26

Κτηματολόγιο – Φορολογική Μεταχείριση – Ειδικές Διατάξεις

1. Σε περίπτωση λειτουργίας κτηματολογίου, η προβλεπόμενη στον παρόντα νόμο δημοσιότητα με εγγραφή στα βιβλία μεταγραφών γίνεται στα κτηματολογικά βιβλία.
2. Για την εφαρμογή της φορολογικής εν γένει νομοθεσίας το εμπράγματο δικαίωμα της επιφανείας εξομοιώνεται με εκείνο της επικαρπίας.
3. Ο κύριος δύναται να τιτλοποιεί παρούσες και μελλοντικές απαιτήσεις από εδαφονόμια από δικαιώματα επιφανείας που έχουν συσταθεί ή που πρόκειται να συσταθούν κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 10 και 14 ν. 3156/2003 (Α' 157). Με την επιφύλαξη των διατάξεων για τις κρατικές ενισχύσεις το δημόσιο δύναται να παρέχει εγγύηση για τις ομολογίες που εκδίδονται στο πλαίσιο της τιτλοποίησης.
4. Σε περίπτωση που ο κύριος κατά τη διάρκεια της επιφανείας πρόκειται να εκποιήσει με δημόσιο διαγωνισμό το ακίνητο, επί του οποίου έχει συσταθεί δικαίωμα επιφανείας, ο επιφανειούχος έχει δικαίωμα να το αποκτήσει κατά προτεραιότητα έναντι άλλων που υποβάλλουν ουσιωδώς όμοιες προσφορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΤΗΓΙΚΗΣ

Άρθρο 27
Έκπτωση δαπανών από το φόρο εισοδήματος

1. Οι παράγραφοι 1 και 4 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151Α), καταργούνται και η πρώτη περίοδος της παραγράφου 2 και οι παράγραφοι 3, 5, και 7 αντικαθίστανται ως εξής:
- «2. Από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου εκπίπτει ως δαπάνη χωρίς δικαιολογητικά ποσό δύο χιλιάδων τετρακοσίων (2.400) ευρώ, για τον ίδιο φορολογούμενο και για καθένα από τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν ή τον βαρύνουν, εφόσον:».
- «3. Για τη σύζυγο που έχει εισόδημα, οι δαπάνες της παραγράφου 2 που αφορούν στην ίδια, στα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, στα χωρίς γάμο τέκνα της, στους γονείς της και στους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα».
- «5. Όταν ο ένας από τους συζύγους δεν έχει εισόδημα φορολογούμενο ή αυτό που έχει είναι κατώτερο από το ποσό της δαπάνης της παραγράφου 2 που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, ολόκληρο το ποσό της δαπάνης ή η διαφορά προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου. Όταν η δαπάνη του ενός συζύγου είναι ανώτερη από το φορολογούμενο εισόδημά του, τότε η διαφορά που προκύπτει προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου».
- «7. Όσοι κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται την έκπτωση της παραγράφου 2. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι κάτοικοι των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα μεγαλύτερο του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.»
2. Το πρώτο εδάφιο και ο πίνακας της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«1.Το εισόδημα, που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου, υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο Εισοδήματος (ευρώ)	Σύνολο Φόρου (ευρώ)
8.000	0	0	8.000	0
4.000	10	400	12.000	400
4.000	18	720	16.000	1.120

6.000	24	1.440	22.000	2.560
4.000	26	1.040	26.000	3.600
6.000	32	1.920	32.000	5.520
8.000	36	2.880	40.000	8.400
20.000	38	7.600	60.000	16.000
40.000	40	16.000	100.000	32.000
Υπερβάλλον	45			

Για τους νέους ηλικίας έως και τριάντα (30) ετών, για τους συνταξιούχους άνω των εξήντα πέντε ετών και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 8, το αφορολόγητο ποσό ορίζεται στα δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ. Ειδικά για τους παραπάνω συνταξιούχους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, όταν το συνολικό τους εισόδημα είναι από δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ και άνω, το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την ανωτέρω κλίμακα περιορίζεται ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση του φόρου να μην υπολείπεται του ποσού των 12.000 ευρώ.»

3. Το πέμπτο έως και το εντέκατο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«Το ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται, σε ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ατομικού εισοδήματος του φορολογουμένου του δηλούμενου και φορολογούμενου σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις και για ποσό εισοδήματος μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ. Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογουμένου υπολείπεται του πιο πάνω ποσού, τότε επί της διαφοράς επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%). Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνον εφόσον έχουν περιληφθεί στην εμπρόθεσμη δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της εμπρόθεσμης δήλωσής τους.»
4. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται οι υποπεριπτώσεις γγ', και δδ', ως εξής:
«γγ') του ποσού της δαπάνης των εισφορών που καταβάλλονται από το φορολογούμενο σε ταμεία ασφάλισής του, εφόσον η καταβολή τους είναι υποχρεωτική από το νόμο, καθώς και το ποσό των καταβαλλόμενων εισφορών στις περιπτώσεις προαιρετικής ασφάλισής του σε ταμεία που έχουν συσταθεί με νόμο.
δδ') του συνολικού ετήσιου ποσού των εξόδων ιατρικής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν. Ως έξοδα ιατρικής περίθαλψης θεωρούνται οι αμοιβές που καταβάλλονται σε ιατρούς, όλων των ειδικοτήτων για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις, καθώς και οι αμοιβές που καταβάλλονται σε οδοντιάτρους, για οδοντοθεραπεία, οδοντοπροσθετική και γναθοχειρουργική. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής περίθαλψης των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 7, τα οποία συνοικούν με τον φορολογούμενο και παρουσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση με βάση τη γνωμάτευση της

οικείας πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, που εδρεύει σε κάθε νομό ή είναι τυφλοί που είναι γραμμένοι στο γενικό μητρώο τυφλών, που τηρείται στην οικεία νομαρχία και έχουν αποκτήσει ετήσιο εισόδημα πάνω από έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ. Στην περίπτωση αυτή εκπίπτει το ποσό των εξόδων ιατρικής περίθαλψης που υπερβαίνει το συνολικό ετήσιο καθαρό πραγματικό, φορολογούμενο με τις γενικές διατάξεις ή με ειδικό τρόπο ή απαλλασσόμενο ή τεκμαρτό εισόδημα των προσώπων αυτών. Επίσης, περιλαμβάνονται οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής περίθαλψης των τέκνων που ορίζονται στο άρθρο 7, στην περίπτωση που καταβάλλονται από γονέα που δεν συνοικεί μαζί τους, λόγω διάζευξης με τον άλλο γονέα.»

5. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται για δεδουλευμένους τόκους που καταβάλλονται από 1.1.2011 και μετά, ανεξάρτητα του χρόνου σύναψης του δανείου καθώς και του χρόνου χορήγησης της προκαταβολής».
6. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση ι' ως εξής:
«ι') Εφόσον το ετήσιο δηλούμενο και φορολογούμενο ατομικό εισόδημα των περιπτώσεων της παραγράφου αυτής, εκτός της περίπτωσης θ', υπερβαίνει το ποσό των σαράντα χιλιάδων (40.000) ευρώ, τότε για το τμήμα της δαπάνης που αντιστοιχεί στο πάνω από το όριο αυτό του εισοδήματος ο συντελεστής μείωσης του φόρου περιορίζεται σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%).»
7. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση αυτή, μειώνουν το φόρο του άλλου συζύγου τα ποσά των μειώσεων που αφορούν έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του ενός συζύγου και των λοιπών προσώπων που συνοικούν μαζί του και τον βαρύνουν.»
8. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για εισοδήματα και δαπάνες που πραγματοποιούνται από 1.1.2011 και μετά.

Άρθρο 28

Αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης – Αναστολή πόθεν έσχες ακινήτων

1. Τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«α) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εξήντα πέντε (65) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν είκοσι ένα (121) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν δέκα (110) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα διακόσια ένα (201) έως τριακόσια (300)

τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με διακόσια (200) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με τετρακόσια (400) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό σαράντα (40) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«γ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής: αα) για τα αυτοκίνητα μέχρι χίλια διακόσια (1.200) κυβικά εκατοστά σε τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ, ββ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των χιλίων διακοσίων (1.200) κυβικών εκατοστών προστίθενται εξακόσια (600) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά μέχρι τα δύο χιλιάδες (2.000) κυβικά εκατοστά, γγ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των δύο χιλιάδων (2.000) κυβικών εκατοστών προστίθενται εννιακόσια (900) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) κυβικά εκατοστά και δδ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από τρεις χιλιάδες (3.000) κυβικά εκατοστά προστίθενται χίλια διακόσια (1.200) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά.»
3. Η υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«αα) για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από πέντε (5) μέτρα το πόσο αυτό αυξάνεται κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ το μέτρο.»
4. Το πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«ββ) για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα είκοσι δύο χιλιάδες πεντακόσια (22.500) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.»
5. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης η' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:
«η) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνεια της, ανά κλίμακα, σε εκατόν εξήντα (160) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε τριακόσια είκοσι (320) ευρώ το

τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων.»

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν.3899/2010 αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ΄ του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. αναστέλλονται μέχρι και την 31.12.2013.»
7. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 5 εφαρμόζονται από 1.1.2011 και μετά και οι διατάξεις της παραγράφου 6 για δαπάνες που πραγματοποιούνται από 17.12.2010.

Άρθρο 29

Ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα

1. Επιβάλλεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης στα εισοδήματα άνω των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ των φυσικών προσώπων, που προέκυψαν κατά τις διαχειριστικές χρήσεις 2010 έως και 2014 και δηλώνονται με τις δηλώσεις των αντίστοιχων οικονομικών ετών 2011 – 2015.
2. Για την επιβολή της εισφοράς, λαμβάνεται υπόψη το ετήσιο συνολικό καθαρό ατομικό εισόδημα, πραγματικό ή τεκμαρτό, φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο του φυσικού προσώπου ή σχολάζουσας κληρονομιάς. Το τεκμαρτό εισόδημα λαμβάνεται υπόψη πριν από τις μειώσεις του άρθρου 19 του ΚΦΕ. Εξαιρούνται και δεν προσμετρώνται τα εισοδήματα της παραγράφου 1 του άρθρου 14 και της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του ΚΦΕ. Επίσης, εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής ειδικής εισφοράς οι μακροχρόνια άνεργοι που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ καθώς και όσοι λαμβάνουν επίδομα ανεργίας από τον εν λόγω οργανισμό, εφόσον κατά τον χρόνο της βεβαίωσης δεν έχουν πραγματικά εισοδήματα.
3. Η ειδική εισφορά αλληλεγγύης, που επιβάλλεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα της προηγούμενης παραγράφου, υπολογίζεται ως εξής:
  - α) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από δώδεκα χιλιάδες ένα (12.001) ευρώ έως είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή ένα τοις εκατό (1%) επί ολόκληρου του ποσού.
  - β) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από είκοσι χιλιάδες ένα (20.001) ευρώ έως και πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) επί ολόκληρου του ποσού.
  - γ) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από πενήντα χιλιάδες ένα (50.001) έως και εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή τρία τοις εκατό (3%) επί ολόκληρου του ποσού.
  - δ) Για συνολικό καθαρό εισόδημα από εκατό χιλιάδες ένα (100.001) ευρώ και άνω, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή τέσσερα τοις εκατό (4%) επί ολόκληρου του ποσού.
  - ε) Για το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 2, του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Βουλής, των Βουλευτών, του Προέδρου και των Αντιπροέδρων της Κυβέρνησης, των Υπουργών, των Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών, των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων Υπουργείων, των

Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των Περιφερειαρχών και των Δημάρχων, η ειδική εισφορά υπολογίζεται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) επί ολοκλήρου του ποσού.

Το ποσό της έκτακτης εισφοράς περιορίζεται αναλόγως, σε κάθε περίπτωση ώστε το συνολικό καθαρό εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση της ειδικής εισφοράς να μην υπολείπεται του καθαρού εισοδήματος που απομένει μετά την αφαίρεση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, η οποία υπολογίστηκε με την εφαρμογή του αμέσως προηγούμενου συντελεστή.

4. **α)** Η εισφορά του παρόντος βεβαιώνεται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που είναι αρμόδιος για τη φορολογία του φυσικού προσώπου ή της σχολάζουσας κληρονομιάς με βάση τους τίτλους βεβαίωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε.
β) Για τον υπολογισμό της εισφοράς εκδίδεται εκκαθαριστικό σημείωμα, αντίγραφο του οποίου αποστέλλεται στον υπόχρεο.
γ) Η προθεσμία άσκησης της προσφυγής ή υποβολής αίτησης για διοικητική επίλυση της διαφοράς, καθώς και η άσκηση της προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και την είσπραξη της οφειλής που προκύπτει από την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.
5. **α)** Η εισφορά που επιβάλλεται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καταβάλλεται σε έξι (6) ίσες μηνιαίες δόσεις από τις οποίες η πρώτη μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση της εισφοράς και η καθεμία από τις επόμενες μέχρι την τελευταία εργάσιμη, αντίστοιχα. Η κάθε δόση δεν μπορεί να είναι κατώτερη των τριακοσίων (300) ευρώ, εκτός της τελευταίας. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του οφειλόμενου ποσού, παρέχεται έκπτωση πέντε (5%) τοις εκατό.
β) Υπόχρεος σε καταβολή της εισφοράς είναι το φυσικό πρόσωπο στο όνομα του οποίου βεβαιώνεται αυτή. Για τους έγγαμους, εφόσον συντρέχει περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 5 του ΚΦΕ, η οφειλή για εισφορά που αναλογούν στα εισοδήματά τους βεβαιώνεται χωριστά και η ευθύνη της καταβολής βαρύνει κάθε σύζυγο. Σε περίπτωση θανάτου του υπόχρεου, οι κληρονόμοι του ευθύνονται για την καταβολή της εισφοράς, ανάλογα με το ποσοστό της κληρονομικής τους μερίδας.
γ) Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται η ειδικότερη διαδικασία για τη βεβαίωση και είσπραξη των εισφορών και κάθε αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.
6. Το ποσό του φόρου που εκπίπτει από τον συνολικό φόρο που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα σύμφωνα με τις διατάξεις του όγδοου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994 περί αποδείξεων, όπως ισχύει για το οικονομικό έτος 2011, δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των τριακοσίων (300) ευρώ ανά φορολογούμενο. Στις περιπτώσεις που έχει γίνει εκκαθάριση των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος του οικονομικού έτους 2011 και έχει συμψηφιστεί φόρος μεγαλύτερος από τριακόσια (300) ευρώ, ο επί πλέον αυτός φόρος βεβαιώνεται με την ειδική εισφορά φυσικών προσώπων σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 30 **Έκτακτη εισφορά σε αντικειμενικές δαπάνες**

1. Επιβάλλεται έκτακτη εισφορά στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτουν από την κυριότητα ή κατοχή επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, σκαφών αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, αεροσκαφών, ελικοπτέρων και ανεμοπτέρων καθώς και δεξαμενών κολύμβησης, όπως αυτά προκύπτουν από τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος οικονομικού έτους 2011.
2. Η έκτακτη εισφορά που επιβάλλεται στα ποσά της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης της προηγούμενης παραγράφου, υπολογίζεται αναλυτικά ως εξής:
  - α) Για επιβατικά αυτοκίνητα άνω των χιλίων εννιακοσίων είκοσι εννέα (1.929) κυβικών εκατοστών, η έκτακτη εισφορά ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%). Από την επιβολή της έκτακτης εισφοράς εξαιρούνται τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης με παλαιότητα άνω των δέκα (10) ετών από το έτος πρώτης κυκλοφορίας τους στην Ελλάδα, καθώς και τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης αναπήρων, τα οποία απαλλάσσονται από τα τέλη κυκλοφορίας.
  - β) Για σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, η έκτακτη εισφορά ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης του σκάφους επί συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%). Δεν λαμβάνεται υπόψη η δαπάνη για την αμοιβή του πληρώματος. Από την επιβολή της έκτακτης εισφοράς εξαιρούνται τα μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα ή μη, ολικού μήκους μέχρι έξι (6) μέτρα.
  - γ) Για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα, η έκτακτη εισφορά ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%).
  - δ) Για δεξαμενές κολύμβησης, εσωτερικές και εξωτερικές, η έκτακτη εισφορά ισούται με το γινόμενο του ποσού της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης επί συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%).Η εισφορά του παρόντος άρθρου βεβαιώνεται οίκοθεν από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που είναι αρμόδιος για τη φορολογία του φυσικού προσώπου με βάση τους τίτλους βεβαίωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. Για τον υπολογισμό της εισφοράς εκδίδεται εκκαθαριστικό σημείωμα, αντίγραφο του οποίου αποστέλλεται στον υπόχρεο.
3. Η προθεσμία άσκησης της προσφυγής ή υποβολής αίτησης για διοικητική επίλυση της διαφοράς, καθώς και η άσκηση της προσφυγής ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και την είσπραξη της οφειλής που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος.
4. Η εισφορά που επιβάλλεται σύμφωνα με τις παραπάνω διατάξεις, βεβαιώνεται και καταβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 29 του παρόντος.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να καθορίζονται τυχόν απαιτούμενες πρόσθετες λεπτομέρειες και θέματα της διαδικασίας εφαρμογής των διατάξεων της έκτακτης εισφοράς.

Άρθρο 31 **Επιβολή τέλους επιτηδεύματος**

1. Οι επιτηδευματίες και οι ασκούντες ελεύθεριο επάγγελμα, εφόσον τηρούν βιβλία Β΄ ή Γ΄ κατηγορίας του Κ.Β.Σ., υποχρεούνται σε καταβολή ετήσιου τέλους επιτηδεύματος, το οποίο ορίζεται ως εξής:
  - α) Για τις επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες που έχουν την έδρα τους σε τουριστικούς τόπους και σε πόλεις ή χωριά με πληθυσμό έως διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε τετρακόσια (400) ευρώ ετησίως,
  - β) Για επιχειρήσεις ή ελεύθερους επαγγελματίες που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους, σε πεντακόσια (500) ευρώ ετησίως,Η περιοχή του νομού Αττικής λογίζεται ως μια πόλη καθώς και το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης.
2. Στις περιπτώσεις λειτουργίας υποκαταστημάτων, επιβάλλεται επιπλέον τέλος επιτηδεύματος τριακοσίων (300) ευρώ για κάθε υποκατάστημα.
Σε περίπτωση διακοπής της δραστηριότητας μέσα στη χρήση, το τέλος επιτηδεύματος περιορίζεται ανάλογα με τους μήνες λειτουργίας της επιχείρησης ή της άσκησης του επαγγέλματος. Χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) ημερών λογίζεται ως μήνας.
3. Εξαιρούνται από τις υποχρεώσεις καταβολής του τέλους, εκτός εάν πρόκειται για τουριστικούς τόπους, οι εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που ασκούν τη δραστηριότητα τους σε χωριά με πληθυσμό έως πεντακόσιους (500) κατοίκους και σε νησιά κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους.
Επίσης εξαιρούνται ατομικές εμπορικές επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες για τα πρώτα πέντε έτη άσκησης της δραστηριότητάς τους, από την πρώτη έναρξη εργασιών, καθώς και οι περιπτώσεις ατομικών επιχειρήσεων εφόσον για τον επιτηδευματία υπολείπονται τρία έτη από το έτος της συνταξιοδότησής του. Ως έτος συνταξιοδότησης νοείται το 65ο έτος της ηλικίας.
4. Για την εν γένει διαδικασία επιβολής και βεβαίωσης του τέλους επιτηδεύματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.2238/1994)
5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία για την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που υποβάλλονται και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται για τους επιτηδευματίες και ελεύθερους επαγγελματίες που ασκούν επιτήδευμα ή ελεύθερο επάγγελμα, αντίστοιχα, κατά την 1.1.2011 και μετά.

Άρθρο 32

Απαλλαγή τόκων ομολογιακών δανείων - Στοιχεία που διαβιβάζονται στο Υπουργείο Οικονομικών

1. Στο τέλος της παραγράφου 11 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, που κυρώθηκε με το ν. 2238/1994 (Α' 151), προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:
«Η απαλλαγή της παραγράφου αυτής δεν αίρεται όταν τα ταμεία ασφάλισης που έχουν συσταθεί με νόμο συστήνουν ενέχυρο ή συνάπτουν πράξεις (gepos – reverse gepos) με βάση τις διατάξεις του άρθρου 15 του ν. 3632/1928 (ΦΕΚ 137Α') επί των ανωτέρω τίτλων και με την προϋπόθεση ότι εξακολουθούν να είναι δικαιούχοι των τόκων που προκύπτουν από τους υπόψη τίτλους μέχρι τη λήξη αυτών.».
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 11 του άρθρου 12 του Κ.Φ.Ε., όπως συμπληρώθηκαν με την προηγούμενη παράγραφο, έχουν εφαρμογή για πράξεις σύστασης ενέχυρου ή για πράξεις gepos – reverse gepos που συνάπτονται επί ομολογιακών δανείων του Ελληνικού Δημοσίου από τις 21 Ιουνίου 2011 και μετά, ανεξάρτητα από το χρόνο έκδοσης των τίτλων.
3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 82 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 1B του ν.2362/1995, οι δικαστικές αρχές, οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί και λοιποί φορείς του Δημοσίου, οι οργανισμοί κοινής ωφέλειας, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, τα επιμελητήρια, οι συμβολαιογράφοι, οι υποθηκοφύλακες, οι προϊστάμενοι των κτηματολογικών γραφείων, οι οικονομικοί ή κοινωνικοί ή επαγγελματικοί φορείς ή οργανώσεις, τα πιστωτικά ιδρύματα, οι εταιρείες παροχής πιστώσεων, οι εταιρείες μεσολάβησης στη μεταφορά κεφαλαίων, τα ιδρύματα πληρωμών, τα χρηματοδοτικά ιδρύματα και τα ελληνικά ταχυδρομεία, οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις αυτών, οι ενώσεις προσώπων, καθώς και κάθε άλλος επαγγελματικός φορέας ή οργάνωση, υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών κάθε στοιχείο και πληροφορία οικονομικού και φορολογικού ενδιαφέροντος που τους ζητείται, όπως αμοιβές, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις, επιδοτήσεις, απαιτήσεις από δικαστικές διεκδικήσεις, στοιχεία για την παροχή αδειών άσκησης επαγγέλματος, στοιχεία λογαριασμών ενεργών ή μη, που άνοιξαν ή χρησιμοποιούνται ή έκλεισαν, στοιχεία για μεταφορές πίστωσης, εμβάσματα, άμεσες χρεώσεις, τραπεζικές επιταγές, εισπράξεις μέσω πιστωτικών καρτών, καθώς και δάνεια προς νοικοκυριά και επιχειρήσεις, κατ' εξαίρεση των διατάξεων για το επαγγελματικό και τραπεζικό απόρρητο, καθώς και στοιχεία και πληροφορίες για ακίνητα και κινητή περιουσία, ιδίως ακίνητα, αυτοκίνητα, αεροσκάφη, πλοία ή σκάφη αναψυχής και λοιπά περιουσιακά στοιχεία, καθώς και κάθε άλλου στοιχείου αναγκαίου

στις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης του φόρου καθώς και στις διαδικασίες του ελέγχου και των διασταυρώσεων. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της διάταξης αυτής δεν προϋποθέτει ενημέρωση και συγκατάθεση του φυσικού προσώπου του οποίου τα δεδομένα διαβιβάζονται, ούτε άδεια της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το είδος των υποβαλλόμενων στοιχείων και πληροφοριών, οι μορφώτυποι ανταλλαγής τους, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής τους, και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»

Άρθρο 33

Φορολογία ακίνητης περιουσίας, δωρεών και γονικών παροχών

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 36 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) αντικαθίσταται ως εξής:
«2. Επί της συνολικής αξίας της ακίνητης περιουσίας κάθε φυσικού προσώπου επιβάλλεται φόρος σύμφωνα με την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκιο (€)	Φορολογικός Συντελεστής κατά Κλιμάκιο %	Ποσό Φόρου κατά Κλιμάκιο (€)	Σύνολο Φορολογητέας Αξίας (€)	Σύνολο Φόρου (€)
200.000,00	0	0	200.000,00	0
300.000,00	0,2%	600,00	500.000,00	600,00
100.000,00	0,3%	300,00	600.000,00	900,00
100.000,00	0,6%	600,00	700.000,00	1500,00
100.000,00	0,9%	900,00	800.000,00	2400,00
Υπερβάλλον	1%			

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν από την 1^η Ιανουαρίου 2011.
3. Στο άρθρο 38 του ν. 3842/2010 (Α΄ 58) προστίθεται μετά την παράγραφο 3 νέα παράγραφος 4 ως εξής, και η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε 5:
«4. Ειδικά για τα έτη 2010 και 2011, ο φόρος ακίνητης περιουσίας που αναλογεί στα φυσικά πρόσωπα, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής του, καταβάλλεται σε τρεις (3) ίσες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του επόμενου μήνα από τη βεβαίωση του φόρου και η καθεμία από τις επόμενες, την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του δεύτερου και του τρίτου μήνα, αντιστοίχως, από τη βεβαίωση του φόρου.»

4. Στο τέλος της ενότητας Α του άρθρου 34 του Κώδικα Φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από λαχεία, που κυρώθηκε με το ν. 2961/2001 (Α 266'), προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:
«5. Δεν θεωρούνται δωρεές ή γονικές παροχές, για την επιβολή του φόρου, οι δωρεές ή γονικές παροχές χρηματικών ποσών που συνιστώνται αποκλειστικά για την αγορά ή ανέγερση ακινήτων, η οποία εξαιρείται και δεν υπάγεται στις ρυθμίσεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε., μέχρι του ποσού το οποίο εξαιρείται από αυτές.»
5. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 της ενότητας Α του άρθρου 34 του Κώδικα Φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και κερδών από λαχεία που κυρώθηκε με το ν. 2961/2001 (Α' 266), εφαρμόζονται, όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, στις υποθέσεις φορολογίας δωρεών και γονικών παροχών, στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από 17 Δεκεμβρίου 2010.

Άρθρο 34 Συντελεστές ΦΠΑ

1. Στις διατάξεις του Παραρτήματος ΙΙΙ «Αγαθά και Υπηρεσίες που υπάγονται σε μειωμένο συντελεστή (δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21)» του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος κυρώθηκε με το νόμο 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α), όπως ισχύει, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:
  - α)** Η περίπτωση 27 του Κεφαλαίου Α. ΑΓΑΘΑ αντικαθίσταται ως εξής:
«27. Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών, εκτός των χυμών (Δ.Κ. 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008).»
  - β)** Η περίπτωση 28 του Κεφαλαίου Α. ΑΓΑΘΑ αντικαθίσταται ως εξής:
«28. Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής. Εξαιρούνται τα σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα, άλλα από εκείνα που γίνονται με βάση ευώδεις ουσίες, των τύπων που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ποτών καθώς και τα έτοιμα ροφήματα και παρόμοια είδη (Δ.Κ. 2101, 2102, 2103, 2104, 2105 και ΕΧ 2106).»
  - γ)** Η περίπτωση 29 του Κεφαλαίου Α. ΑΓΑΘΑ αντικαθίσταται ως εξής:
«29. Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά, χωρίς προσθήκη ζάχαρης, ή άλλων γλυκαντικών ούτε αρωματισμένα, μη αεριούχα (Δ.Κ. ΕΧ 2201).»
  - δ)** Η περίπτωση 30 του Κεφαλαίου Α. ΑΓΑΘΑ του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα Φ.Π.Α. καταργείται.
  - ε)** Η περίπτωση 6 του Κεφαλαίου Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ καταργείται.
  - στ)** Καταργούνται η ένδειξη (Ι) πριν την περίπτωση 1 του Κεφαλαίου Β. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, καθώς και η παράγραφος ΙΙ στο τέλος του Κεφαλαίου αυτού και προστίθεται νέο Κεφάλαιο Γ. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ, ως εξής:

«Γ. ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Αγαθά και υπηρεσίες που δεν εντάσσονται στο παράρτημα αυτό ή για τα οποία υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την ένταξή τους στον πίνακα αυτό, συνεπεία του είδους, του προορισμού, της σύνθεσης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, υπάγονται στον κανονικό συντελεστή Φ.Π.Α.
2. Στο παρόν παράρτημα δεν περιλαμβάνονται τα παρασκευασμένα με βρασμό, ψήσιμο, τηγάνισμα, ζέσταμα ή άλλο τρόπο εδέσματα, γεύματα ή πρόχειρα γεύματα ή γενικότερα φαγητά, τα οποία παραδίδονται έτοιμα προς άμεση κατανάλωση χωρίς καμία περαιτέρω προετοιμασία, από εστιατόρια, ταβέρνες, πιτσαρίες, ονομαγειρεία, ψητοπωλεία, ταχυφαγεία, καφετέριες και συναφή καταστήματα ή τμήματα καταστημάτων που παρασκευάζουν έτοιμα προς άμεση κατανάλωση φαγητά. Εξαιρούνται οι παραδόσεις των ειδών αυτών από κυλικεία που λειτουργούν εντός εκπαιδευτικών ή νοσηλευτικών επιχειρήσεων ή ιδρυμάτων, ή ιδρυμάτων κοινωνικής πρόνοιας. Οι διατάξεις αυτές δεν ισχύουν για τα τυποποιημένα εμπορεύσιμα είδη διατροφής, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι αυτά μπορούν να καταναλωθούν άμεσα χωρίς καμία περαιτέρω προετοιμασία. Ως τυποποιημένα εμπορεύσιμα είδη διατροφής νοούνται τα είδη διατροφής που παρασκευάζονται για ευρεία κατανάλωση και διατίθενται συσκευασμένα στα σημεία πώλησης, καθώς και αυτά που εμπορεύονται σε μεγάλες συσκευασίες ή ποσότητες και παραδίδονται χύμα ή κομμένα σε μικρότερες ποσότητες.»
2. Οι διατάξεις του Παραρτήματος ΙΙΙ «Αγαθά και Υπηρεσίες που υπάγονται σε μειωμένο συντελεστή (δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21)», όπως τροποποιήθηκαν από την προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζονται από 1^{ης} Σεπτεμβρίου 2011.

Άρθρο 35 **Τέλη κυκλοφορίας**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 20 του ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242 Α`), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται στα αυτοκίνητα οχήματα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου με τις οποίες ορίζεται διαφορετικά και λαμβανομένων υπόψη και των διατάξεων της οδηγίας 1999/62/ΕΚ ως προς τα βαρέα φορτηγά οχήματα, ορίζονται ως εξής:

Α. Αυτοκίνητα οχήματα ιδιωτικής χρήσης.

α) Επιβατικά αυτοκίνητα που έχουν ταξινομηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα έως την 31.10.2010 και δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσυκλέτες ανεξαρτήτως της ημερομηνίας πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, με βάση τον κυλινοδρισμό του κινητήρα αυτών:

Κατηγορία	Κυλινοδρισμός κινητήρα (κυβ. εκατ.)	Ετήσια τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
-----------	--	---

Α'	Έως	300	22
Β'	301 -	785	55
Γ'	786 -	1.071	120
Δ'	1.072 -	1.357	135
Ε'	1.358 -	1.548	240
ΣΤ'	1.549 -	1.738	265
Ζ'	1.739 -	1.928	300
Η'	1.929 -	2.357	660
Θ'	2.358 -	3.000	880
Ι'	3.001 -	4.000	1.100
Κ'	4.001	και άνω	1.320

β) Επιβατικά αυτοκίνητα ταξινομούμενα για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1.11.2010 και μετά, αποκλειστικά με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (γραμμάρια CO₂ ανά χιλιόμετρο).

Λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως αυτές αναγράφονται στην άδεια του οχήματος, ως εξής:

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ (γρμ. CO ₂ ανά χιλιόμετρο)	ΕΤΗΣΙΑ ΤΕΛΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΑΝΑ ΓΡΑΜΜΑΡΙΟ ΕΚΠΟΜΠΩΝ CO ₂ (σε ευρώ)
0 - 100	0,00
101 - 120	0,90
121 - 140	1,10
141 - 160	1,70
161 - 180	2,25
181 - 200	2,55
201 - 250	2,80
Άνω των 251	3,40

Για τα Ε.Ι.Χ. ρυμουλκούμενα, ημιρυμουλκούμενα (τροχόσπιτα): 140 ευρώ.

Στα ανωτέρω αυτοκίνητα περιλαμβάνονται και τα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα που εισάγονται από το αλλοδαπό προσωπικό των εμποροβιομηχανικών επιχειρήσεων των εγκατεστημένων στην Ελλάδα με βάση τον α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α'). Επίσης περιλαμβάνονται και τα τύπου Jeep αυτοκίνητα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό τους ως επιβατικών ή φορτηγών.

γ) Φορτηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:

Κατηγορία	Μικτό βάρος σε χιλιόγραμμα			Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α'		έως	1.500	75
Β'	1.501	-	3.500	105

Γ´	3.501	-	10.000	300
Δ´	10.001	-	20.000	600
Ε´	20.001	-	30.000	940
ΣΤ´	30.001	-	40.000	1.320
Ζ´	40.001		και άνω	1.490

Για τα ρυμουλκά (τράκτορ): 300 ευρώ.

δ) Λεωφορεία:

Κατηγορία	Θέσεις καθημένων		Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α´	έως	33	210
Β´	34 -	50	410
Γ´	51	και άνω	510

ε) Αυτοκίνητα που δεν ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες: 535 ευρώ.

στ) Ειδικά, τα ετήσια τέλη κυκλοφορίας των ιδιωτικής χρήσης επιβατικών οχημάτων που τελούν στο ανασταλτικό τελωνειακό καθεστώς της προσωρινής εισαγωγής, υπολογίζονται αποκλειστικά με βάση τον κυλινδρισμό του κινητήρα αυτών, όπως ορίζεται από τις διατάξεις της υποπερίπτωσης α) της περίπτωσης Α` της παραγράφου 1.

ζ) Στα εκποιούμενα από το Δημόσιο ή τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Ο.Δ.Δ.Υ.) Α.Ε. επιβατικά αυτοκίνητα οχήματα, τα οποία τίθενται από τους αγοραστές σε κυκλοφορία, ως ιδιωτικής χρήσης, τα τέλη κυκλοφορίας υπολογίζονται όπως και στην προηγούμενη υποπερίπτωση.

Προκειμένου για υβριδικά αυτοκίνητα οχήματα και υβριδικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες, που εμπίπτουν στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, έως 1.929 κ.εκ., ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, αυτά απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας. Για τα οχήματα της κατηγορίας αυτής άνω των 1.929 κ.εκ., τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο ήμισυ των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.

Ειδικά, προκειμένου για ηλεκτροκίνητα και υδρογόνου αυτοκίνητα οχήματα και ηλεκτροκίνητες και υδρογόνου δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες, της πιο πάνω κατηγορίας, αυτά απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

η) Για τα καινούργια ή μεταχειρισμένα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκινούμενα τροχόσπιτα, ασθενοφόρα, νεκροφόρες και θωρακισμένα επιβατικά οχήματα, επειδή εξαιρούνται από τη μέτρηση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, τα τέλη κυκλοφορίας για τα οχήματα της κατηγορίας αυτής υπολογίζονται με βάση τον κυλινδρισμό του κινητήρα αυτών.

θ) Για τα μεταχειρισμένα επιβατικά ιδιωτικής χρήσης αυτοκίνητα, με πρώτο έτος κυκλοφορίας στην διεθνή αγορά πριν από την 1.1.2002, ανεξάρτητα του χρόνου της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, επειδή για τα οχήματα αυτά δεν ήταν υποχρεωτική η μέτρηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, τα τέλη κυκλοφορίας για τα οχήματα της κατηγορίας αυτής υπολογίζονται με βάση τον κυλινδρισμό του κινητήρα αυτών.

ι) Για τα επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης που αποχαρακτηρίζονται και τίθενται σε κυκλοφορία, ως ιδιωτικής χρήσης, ως ημερομηνία για τον υπολογισμό των τελών κυκλοφορίας, νοείται η ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα.

κ) Για τα επιβατικά οχήματα ιδιωτικής χρήσης που είχαν ταξινομηθεί στη Χώρα μας και μετά την διαγραφή τους από το Μητρώο του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων επαναταξινομούνται στη χώρα, ως ημερομηνία πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, νοείται η ημερομηνία της πρώτης άδειας κυκλοφορίας στη χώρα μας, πριν από την διαγραφή τους.

B. Αυτοκίνητα οχήματα δημόσιας χρήσης.

α) Επιβατικά (με ή χωρίς μετρητή) που έχουν ταξινομηθεί για πρώτη φορά στην Ελλάδα έως την 31.10.2010: 290 ευρώ.

β) Επιβατικά (με ή χωρίς μετρητή) ταξινομούμενα για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1.11.2010 και μετά, αποκλειστικά με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (γραμμάρια CO₂ ανά χιλιόμετρο).

Λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, όπως αυτές αναγράφονται στην άδεια του οχήματος, ως εξής:

Κλιμάκιο εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (γρμ. CO ₂ ανά χιλιόμετρο)	Ετήσια τέλη κυκλοφορίας ανά γρμ. εκπομπών CO ₂ (σε ευρώ)
0 - 100	0,00
101 - 150	2,25
Άνω των 151	2,80

γ) Φορτηγά αυτοκίνητα και μοτοσικλέτες:

Κατηγορία	Μικτό βάρος σε χιλιόγραμμα	Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
A´	έως 3.500	125
B´	3.501-10.000	195
Γ´	10.001-19.000	340
Δ´	19.001-26.000	495
Ε´	26.001-33.000	650
ΣΤ´	33.001-40.000	925
Z´	40.001 και άνω	1.460

Για τα ρυμουλκά (τράκτορ): 300 ευρώ.

δ) Λεωφορεία:

Κατηγορία ΑΣΤΙΚΑ	Θέσεις καθημένων και ορθίων			Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α΄	έως		50	210
Β΄	51		και άνω	385

Κατηγορία ΥΠΕΡΑΣΤΙΚΑ	Θέσεις καθημένων και ορθίων			Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α΄	έως		50	215
Β΄	51		και άνω	300

Κατηγορία ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ	Θέσεις καθημένων			Τέλη κυκλοφορίας (σε ευρώ)
Α΄	έως		40	430
Β΄	41		και άνω	595

ε) Αυτοκίνητα που δεν ανήκουν στις πιο πάνω κατηγορίες: 300 ευρώ.

Γ. Για τα αλλοδαπά φορτηγά αυτοκίνητα, για κάθε ταξίδι, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις ειδικές συμβάσεις της χώρας μας με άλλα κράτη: 100 ευρώ.

Δ. Για τη χορήγηση προσωρινής άδειας κυκλοφορίας αυτοκινήτων οχημάτων 4 ευρώ ανά ημέρα.

Ε. Για τη δοκιμαστική κυκλοφορία των αυτοκινήτων οχημάτων:

α) Για μοτοσικλέτες: 30 ευρώ.

β) Για λοιπά οχήματα: 150 ευρώ.

ΣΤ. Τα τέλη κυκλοφορίας των δίτροχων, τρίτροχων μοτοποδηλάτων ορίζονται σε 12 ευρώ.

Ζ. Για τα οχήματα για τα οποία προβλέπεται απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας, το ειδικό σήμα χορηγείται έναντι ποσού 5 ευρώ που αποτελεί το κόστος παραγωγής και διάθεσής του».

2. Τα υβριδικά επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ), κυλινδρισμού κινητήρα έως 1.929 κ.εκ., που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως την 31.10.2010, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Για τα υβριδικά επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ), κυλινδρισμού κινητήρα άνω των 1.929 κ.εκ., που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως την 31.10.2010, τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο ήμισυ των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.

Για τα πιο πάνω οχήματα, ανεξάρτητα κυλινδρισμού κινητήρα, που ταξινομούνται για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1.11.2010 και μετά, τα τέλη κυκλοφορίας προσδιορίζονται με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, ανάλογα αν αυτά είναι ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης οχήματα.

Τα επιβατικά ηλεκτροκίνητα και υδρογόνου αυτοκίνητα ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, που έχουν ταξινομηθεί στην Ελλάδα για πρώτη φορά έως την 31.10.2010, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας. Για τα οχήματα αυτά, που ταξινομούνται για πρώτη φορά στην Ελλάδα από την 1.11.2010 και μετά, τα τέλη κυκλοφορίας προσδιορίζονται με βάση τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, ανάλογα αν αυτά είναι ιδιωτικής ή δημόσιας χρήσης οχήματα.

Οι υβριδικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, κυλινδρισμού κινητήρα έως 1.929 κ.εκ., ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

Για τις υβριδικές δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, κυλινδρισμού κινητήρα άνω των 1.929 κ.εκ., ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, τα τέλη κυκλοφορίας που επιβάλλονται αναλογούν στο ήμισυ των τελών των αντίστοιχων συμβατικών οχημάτων.

Οι επιβατικές ηλεκτροκίνητες και υδρογόνου δίκυκλες και τρίκυκλες μοτοσικλέτες ιδιωτικής και δημόσιας χρήσης, ανεξάρτητα από την ημερομηνία της πρώτης ταξινόμησής τους στην Ελλάδα, απαλλάσσονται των τελών κυκλοφορίας.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν για τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2012 και επομένων.
4. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγονται οι απαλλαγές από τα τέλη κυκλοφορίας για τα οχήματα της παραγράφου 1.
5. Το ποσό των τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων της παραγράφου 1, που καταβάλλεται για την προμήθεια του ειδικού σήματος τελών κυκλοφορίας έτους 2012 και επομένων, αποτελεί στο σύνολό του έσοδο του Δημοσίου.
6. Από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού παύει να ισχύει ως προς τα οχήματα της παραγράφου 1 κάθε διάταξη νόμου που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που ρυθμίζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 36
Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2960/2001

«Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» και του ν. 3899/2010

1. Οι περιπτώσεις θ', ιγ', ιδ', ιε', ιζ' και ιη' του πίνακα της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001(ΦΕΚ 265 Α') «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας», όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

ΕΙΔΟΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ Σ.Ο.	ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΣΕ ΕΥΡΩ	ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΙΒΟΛΗΣ
«θ) Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης (FUEL OIL – Μαζούτ)	2710 19 61 2710 19 63 2710 19 65 2710 19 69	38	1.000 χιλιόγραμμα
ιγ) Υγραέρια (LPG) που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων	2711 12 11 έως και 2711 19 00	200	1.000 χιλιόγραμμα
ιδ) Υγραέρια (LPG) και μεθάνιο που χρησιμοποιούνται: - ως καύσιμα θέρμανσης και - για άλλες χρήσεις εκτός από αυτές που καθορίζονται στις περιπτώσεις ιγ' και ιε'	2711 12 11 έως και 2711 19 00 και 2711 29 00	60	1.000 χιλιόγραμμα
ιε) Υγραέρια (LPG) και μεθάνιο που προορίζονται για βιομηχανική, βιοτεχνική και εμπορική χρήση σε κινητήρες πλην της περίπτωσης ιγ'	2711 12 11 έως και 2711 19 00 και 2711 29 00	120	1.000 χιλιόγραμμα
ιζ) Φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται ως καύσιμο θέρμανσης	2711 11 00 και 2711 21 00	1,5	Gigajoule μεικτή θερμογόνος δύναμη
ιη) Φυσικό αέριο που χρησιμοποιείται για άλλες χρήσεις εκτός από αυτές που καθορίζονται στις παραπάνω ιστ) και ιζ) περιπτώσεις	2711 11 00 και 2711 21 00	1,5	Gigajoule μεικτή θερμογόνος δύναμη»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001, αντικαθίσταται ως εξής:
«α) Για την εφαρμογή των παραπάνω περιπτώσεων ζ' για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) και ια' για το φωτιστικό πετρέλαιο (κηροζίνη), που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα θέρμανσης για τη χρονική περίοδο από την 15η Οκτωβρίου μέχρι και την 30ή Απριλίου κάθε έτους, ο συντελεστής του

Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) ορίζεται σε εξήντα (60) ευρώ το χιλιόλιτρο, με εξαίρεση το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) και το φωτιστικό πετρέλαιο που παραλαμβάνονται από τα Νομικά Πρόσωπα του Άρθρου 2 παρ. 4 και του Άρθρου 101 παρ. 1 του Ν. 2238/1994 (Α' 151). Τα πρόσωπα αυτά, για τη λειτουργία των κεντρικών συστημάτων ή άλλων μέσων θέρμανσης, θα χρησιμοποιούν πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) κίνησης. Οι διατάξεις της παρ. 7 του Άρθρου 19 του Ν. 2753/1999 (Α' 249) και της παρ. 4 του Άρθρου 21 του Ν. 3193/2003 (Α' 266) δεν εφαρμόζονται για τα παραπάνω Νομικά Πρόσωπα. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.»

3. Μετά την παράγραφο 8 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001, προστίθεται νέα παράγραφος 9 ως εξής:
«9. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις που διέπουν τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης του ειδικού φόρου κατανάλωσης του φυσικού αερίου των περιπτώσεων ιζ' και ιη' της παραγράφου 1, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσδιορίζονται, τα στοιχεία που διαβιβάζονται από τους διανομείς φυσικού αερίου στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και η συχνότητα και ο τρόπος διαβίβασής τους.»
4. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης β) της παραγράφου 1 του άρθρου 97 του ν. 2960/2001, αντικαθίσταται ως εξής :
«Το συνολικό ποσό του ειδικού φόρου κατανάλωσης που υπολογίζεται σύμφωνα με τις ανωτέρω περιπτώσεις α) και β), δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) του συνολικού ειδικού φόρου κατανάλωσης που επιβάλλεται στη σταθμισμένη μέση τιμή λιανικής πώλησης των τσιγάρων».
5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 104 του ν. 2960/2001 αντικαθίσταται ως εξής :
«1. Στα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 106 του παρόντα κώδικα, μετά από αίτησή τους, παρέχεται πίστωση του φόρου του παρόντα κώδικα, διάρκειας τεσσάρων (4) εβδομάδων, εφόσον πρόκειται για βιομηχανοποιημένα καπνά που προορίζονται για εμπορία και παράγονται στο εσωτερικό της χώρας ή παράγονται και προέρχονται από άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 54 του παρόντα κώδικα».
6. Η παράγραφος 7 του άρθρου 109 του ν. 2960/2001 αναριθμείται σε παράγραφο 8 και μετά την παράγραφο 6 προστίθεται νέα παράγραφος 7, ως εξής:
«7. Ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που αναλογεί στο φυσικό αέριο των περιπτώσεων ιζ' και ιη', της παραγράφου 1 του άρθρου 73, βεβαιώνεται και εισπράττεται από την αρμόδια αρχή, βάσει των εκδιδόμενων από τον διανομέα ή τον αναδιανομέα φορολογικών στοιχείων επί των οποίων προσδιορίζονται η μονάδα μέτρησης και οι ποσότητες που παραδίδονται, το

αργότερο μέχρι την εικοστή (20ή) ημέρα του επόμενου μήνα από την έκδοση των ανωτέρω σχετικών φορολογικών στοιχείων.

Με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά την ίδια χρονική στιγμή ο φόρος προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) και κάθε άλλη σχετική επιβάρυνση. Κατ' εξαίρεση προκειμένου για το φυσικό αέριο ο Φ.Π.Α. υπολογίζεται με τον οικείο φορολογικό συντελεστή επί του ποσού του ειδικού φόρου κατανάλωσης.»

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου 178 του ν. 2960/2001, αντικαθίσταται ως εξής:
«5. Η είσπραξη του ειδικού φόρου κατανάλωσης για το φυσικό αέριο της περίπτωσης ιστ', της παραγράφου 1 του άρθρου 73 αναστέλλεται έως την 1.1.2014.»

8. Μετά το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α) της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001 προστίθενται εδάφια ως εξής:
«Μέχρι 31-12-2013 ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης του πετρελαίου εσωτερικής καύσης (DIESEL) καθώς και του φωτιστικού πετρελαίου, που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα θέρμανσης, εξισώνεται με το ογδόντα τοις εκατό (80%) του ισχύοντος τότε συντελεστή ειδικού φόρου κατανάλωσης του πετρελαίου εσωτερικής καύσης και φωτιστικού πετρελαίου, αντίστοιχα, που χρησιμοποιούνται ως καύσιμα κινητήρων.
Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών είναι δυνατή η παροχή επιδόματος θέρμανσης στους καταναλωτές πετρελαίου εσωτερικής καύσης θέρμανσης. Με την ίδια απόφαση, καθορίζονται το ύψος του επιδόματος, τα κριτήρια με βάση τα οποία χορηγείται το επίδομα, τα δικαιούχα πρόσωπα, η αρμόδια για τη χορήγηση αρχή, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ρύθμισης αυτής.»

9. α) Οι διατάξεις των περιπτώσεων ιζ' και ιη' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του ν. 2960/2001, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ισχύουν από 1-9-2011, ενώ οι διατάξεις των περιπτώσεων θ', ιγ', ιδ' και ιε' της ίδιας παραγράφου ισχύουν από 27-6-2011.

β) Οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 ισχύουν από την 27-6-2011.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ
ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Άρθρο 37
Ρυθμίσεις για τον περιορισμό των προσλήψεων
στους κρατικούς φορείς

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 10 του ν. 3833/2010, αντικαθίσταται ως εξής :
«3. Ο διορισμός των επιτυχόντων σε διαδικασίες επιλογής τακτικού προσωπικού του ΑΣΕΠ και των φορέων, για τους οποίους έχουν εκδοθεί οριστικοί πίνακες αποτελεσμάτων μετά την 1-1-2009, πραγματοποιείται σταδιακά βάσει σειράς επιτυχίας μέχρι την 31-12-2015.»
2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3833/2010, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παρ. 4α του άρθρου 3 του ν. 3899/2010, αντικαθίσταται ως εξής :
«1. Από την 1^η Ιανουαρίου 2011 και μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2015, ο αριθμός των ετήσιων προσλήψεων και διορισμών του μόνιμου προσωπικού και του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3812/2009 δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος συνολικά από το λόγο ένα προς πέντε (μία πρόσληψη ανά πέντε αποχωρήσεις), στο σύνολο των φορέων με εξαίρεση το έτος 2011, για το οποίο ο λόγος θα είναι ένα προς δέκα.»
3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του Ν. 3833/2010, όπως αντικαταστάθηκε και αναριθμήθηκε με την παρ. 4δ του άρθρου 3 του ν. 3899/2010, αντικαθίσταται ως εξής :
«6. Οι εγκρίσεις πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και συμβάσεων μίσθωσης έργου για το έτος 2011 περιορίζονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) σε σχέση με τις αντίστοιχες εγκρίσεις του έτους 2010 και κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) κατ' έτος για τα έτη έως και το 2015.
Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν ισχύουν για τις εγκρίσεις πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου και συμβάσεων μίσθωσης έργου που εντάσσονται στο πλαίσιο ερευνητικών, αναπτυξιακών συμβολαίων και συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τρίτους έργων, εφόσον η μισθοδοσία του ως άνω προσωπικού δεν επιβαρύνει καθ' οιονδήποτε τρόπο τον κρατικό προϋπολογισμό.
4. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας – Α΄ 26), αντί των λέξεων «δύο (2) ετών» τίθενται οι λέξεις «πέντε (5) ετών».
5. Το τακτικό προσωπικό που απασχολείται στο Δημόσιο, σε Ν.Π.Δ.Δ. και στους Ο.Τ.Α. α΄ και β΄ βαθμού μπορεί να ζητήσει με αίτησή του τη μείωση των ωρών εργασίας του μέχρι και 50%, με ανάλογη μείωση των αποδοχών του, για χρονική διάρκεια μέχρι πέντε (5) έτη.

Με την αίτηση του ο υπάλληλος προσδιορίζει, εάν επιθυμεί τη μείωση της ημερήσιας απασχόλησης ή των εργάσιμων ημερών.

Σε κάθε περίπτωση, ως χρόνος πραγματικής και συντάξιμης δημόσιας υπηρεσίας για κάθε νόμιμη συνέπεια, υπολογίζεται μόνο ο χρόνος πραγματικής απασχόλησης.

6. Οι περιορισμοί που προβλέπονται στα άρθρα 31 και 32 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας –Α΄ 26) και το ασυμβίβαστο που προβλέπεται στο άρθρο 34 του ίδιου νόμου έχουν εφαρμογή και στους υπαλλήλους που κάνουν χρήση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

7. Στο εξής τυχόν πλεονάζον προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α΄ του ν. 3429/2005 (Α΄ 314) εντάσσεται σε πίνακες κατάταξης που καταρτίζονται, χωριστά για κάθε νομικό πρόσωπο από το Α.Σ.Ε.Π., με βάση αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια (όπως τυπικά προσόντα, εμπειρία, οικογενειακή κατάσταση, ηλικία, προϋπηρεσία, ειδικές γνώσεις κ.λπ.). Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθορίζονται τα αντικειμενικά και αξιοκρατικά κριτήρια που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο, η διαδικασία κατάρτισης του πίνακα και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Το προσωπικό που περιλαμβάνεται στους ανωτέρω πίνακες κατάταξης συνεχίζει να λαμβάνει για 12 μήνες από τον χαρακτηρισμό του ως πλεονάζοντος προσωπικού αποδοχές ίσες με το 60% του βασικού μισθού του. Σε κάθε περίπτωση η καταβολή των αποδοχών του ανωτέρω προσωπικού διακόπτεται, εφόσον το προσωπικό αυτό συνάψει οποιασδήποτε μορφής εργασιακή σχέση.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης καθορίζονται ο φορέας που επιβαρύνεται με την καταβολή των αποδοχών στο προσωπικό, ο τρόπος καταβολής των αποδοχών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Από τους εν λόγω πίνακες κατάταξης, το ανωτέρω προσωπικό:

α) μπορεί να μεταφέρεται ύστερα από αίτησή του με την ίδια σχέση εργασίας σε φορείς του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 του ν. 3812/2009 (Α΄ 234), εφόσον υπάρχουν αιτήματα των φορέων αυτών για πλήρωση θέσεων τακτικού προσωπικού, σε ποσοστό 10% των ετήσιων προσλήψεων, με βάση τα απολογιστικά στοιχεία του προηγούμενου έτους, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του άρθρου 11 του ν. 3833/2010.

β) επιλέγεται ύστερα από αίτησή του κατά προτεραιότητα σε ποσοστό 30% επί του συνόλου των εκάστοτε θέσεων που προκηρύσσονται για απασχόληση προσωπικού ορισμένου χρόνου σε υπηρεσίες και φορείς του δημόσιου τομέα.

γ) προηγείται έναντι όλων των λοιπών κατηγοριών για την επιλογή υποψηφίων για μερική απασχόληση, σύμφωνα με το ν. 3250/2004, εφόσον υποβάλει αίτηση.

δ) μπορεί κατ' εξαίρεση να αποχωρήσει με εθελουσία έξοδο με βάση ειδικό πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου.

8. Στο πρώτο εδάφιο μετά την περ. β΄ της παρ. 4 του άρθρου πέμπτου του ν.3839/2010 διαγράφονται από τότε που ίσχυσε ο ν.3839/2010 οι λέξεις «και πάντως όχι πέραν του ενός (1) έτους από την τοποθέτησή τους».

Άρθρο 38 **Δημοσιονομικές ρυθμίσεις**

1. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του ν. 3205/2003 (Α΄ 297), όπως αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 3833/2010 (Α΄ 40), αντικαθίσταται ως εξής :
« Οι κατά τα ως άνω ώρες απογευματινής υπερωριακής εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις είκοσι (20) ώρες μηνιαίως ανά υπάλληλο.».
2. **α)** Καθιερώνεται ειδική εισφορά αλληλεγγύης για την καταπολέμηση της ανεργίας. Η εισφορά αυτή υπολογίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί των τακτικών αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών και αποζημιώσεων όλων των μισθοδοτούμενων υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., καθώς και των υπαλλήλων όλων ανεξαιρέτως των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και των Ν.Π.Ι.Δ..
- β)** Καθιερώνεται ειδική εισφορά, πέραν των προβλεπόμενων, υπέρ του Ταμείου Πρόνοιας των Δημοσίων Υπαλλήλων. Η εισφορά αυτή υπολογίζεται σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί των τακτικών αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών και αποζημιώσεων όλων των δικαιούχων υπαλλήλων του Ταμείου.
3.
ο άρθρο 1 του ν.δ. 391/1969 (Α΄ 281) καταργείται.
4. Το συνολικό ποσό των προβλεπόμενων στα άρθρα 259 και 260 του ν. 3852/2010 Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ) των Δήμων και Περιφερειών που εγγράφεται στον κρατικό προϋπολογισμό δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' έτος το ποσό των πέντε δισεκατομμυρίων διακοσίων εκατομμυρίων (5.200.000.000) ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟΥ
ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2012 – 2015

Άρθρο 39

Προϋποθέσεις επιδότησης και οικονομική ενίσχυση ανέργων

1. Το άρθρο 5 του ν. 1545/1985 (ΦΕΚ 91 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Προϋποθέσεις πρώτης επιδότησης

1. Ο ασφαλισμένος άνεργος που επιδοτείται για πρώτη φορά, εκτός από τις κατά περίπτωση προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, πρέπει να έχει πραγματοποιήσει και ανά ογδόντα ημερομίσθια κατ' έτος, στα αμέσως προηγούμενα από την έναρξη της επιδότησης τρία έτη.

2. Ο ασφαλισμένος άνεργος που επιδοτείται για πρώτη φορά δικαιούται επίδομα και στην περίπτωση που έχει πραγματοποιήσει μέσα στα τελευταία δύο έτη πριν από τη λύση της εργασιακής του σχέσης τουλάχιστον διακόσια ημερομίσθια, χωρίς να υπολογίζονται τα ημερομίσθια των δύο τελευταίων μηνών. Ο ως άνω ασφαλισμένος άνεργος πρέπει να έχει πραγματοποιήσει και ανά ογδόντα ημερομίσθια κατ' έτος, στα αμέσως προηγούμενα από την έναρξη της επιδότησης τρία έτη.».

2. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 6 του ν. 1545/1985 όπως ισχύει, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: «Επιπλέον απαιτείται να έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον εκατόν πενήντα ημερομίσθια από τη λήξη της αμέσως προηγούμενης επιδότησής του έως και την ημερομηνία λύσης της εργασιακής σχέσης με βάση την οποία αιτείται νέα επιδότηση.».

3. Η παρ. 5 του άρθρου 19 του ν.δ. 2961/1954 (Α΄197) όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: «5. Λόγω των εορτών Πάσχα και Χριστουγέννων παρέχεται κάθε χρόνο στους επιδοτούμενους ανέργους οικονομική ενίσχυση ως εξής:

α. Για τις εορτές του Πάσχα ίση με το μισό του μηνιαίου ποσού του επιδόματος ανεργίας, εφόσον έχουν επιδοτηθεί για όλο το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου μέχρι 30 Απριλίου. Αν οι επιδοτούμενοι έχουν συμπληρώσει διάρκεια επιδότησης μικρότερη από αυτήν που καθορίζεται πιο πάνω, δικαιούνται οικονομική ενίσχυση ίση με τρία ημερήσια επίδοματα ανεργίας για κάθε μήνα επιδότησης.

β. Για τις εορτές των Χριστουγέννων ίση με το ποσό του μηνιαίου επιδόματος ανεργίας, εφόσον έχουν επιδοτηθεί για όλο το χρονικό διάστημα από 1 Μαΐου μέχρι 31 Δεκεμβρίου. Αν οι επιδοτούμενοι έχουν συμπληρώσει διάρκεια επιδότησης μικρότερη από αυτήν που καθορίζεται πιο πάνω, δικαιούνται

οικονομική ενίσχυση ίση με τρία ημερήσια επιδόματα ανεργίας για κάθε μήνα επιδότησης.».

4. Ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου, ορίζεται η 1^η Ιουλίου 2012.

Άρθρο 40

Μετατροπή σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου

Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, η οποία περιλαμβάνει όρο για πρόωρη καταγγελία της με εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας ως προς την αποζημίωση απόλυσης για τις συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, κατά τις διατάξεις του Ν.2112/1920, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 74 παρ. 2 και 3 του Ν.3863/2010, μετατρέπεται αυτοδικαίως σε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου κατά την καταγγελία.

Άρθρο 41

Ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου

Το άρθρο 3 του Π.Δ. 180/2004, το οποίο είχε τροποποιήσει το άρθρο 5 του Π.Δ. 81/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η χωρίς περιορισμό ανανέωση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου είναι επιτρεπτή, αν δικαιολογείται από έναν αντικειμενικό λόγο. Αντικειμενικός λόγος υφίσταται ιδίως:

Αν δικαιολογείται από τη μορφή ή το είδος ή τη δραστηριότητα του εργοδότη ή της επιχείρησης, ή από ειδικούς λόγους ή ανάγκες, εφόσον τα στοιχεία αυτά προκύπτουν αμέσως ή εμμέσως από την οικεία σύμβαση, όπως η προσωρινή αναπλήρωση μισθωτού, η εκτέλεση εργασιών παροδικού χαρακτήρα, η προσωρινή σώρευση εργασίας, ή η ορισμένη διάρκεια βρίσκεται σε συνάρτηση με εκπαίδευση ή κατάρτιση, ή γίνεται με σκοπό τη διευκόλυνση μετάβασης του εργαζομένου σε συναφή απασχόληση, ή γίνεται για την πραγματοποίηση συγκεκριμένου έργου ή προγράμματος ή συνδέεται με συγκεκριμένο γεγονός, ή αναφέρεται στον τομέα των επιχειρήσεων αεροπορικών μεταφορών και των επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών αεροδρομίου εδάφους και πτήσης.

2. Σε κάθε περίπτωση, οι λόγοι οι οποίοι δικαιολογούν την ανανέωση της σύμβασης ή σχέσης εργασίας ορισμένης χρονικής διάρκειας πρέπει να αναφέρονται στη σχετική συμφωνία των μερών, η οποία συνάπτεται εγγράφως, ή να προκύπτουν ευθέως από αυτήν.

Αντίγραφο της συμφωνίας αυτής πρέπει να παραδίδεται στον εργαζόμενο αμελλητί μετά την έναρξη της προσφοράς της εργασίας του. Ο έγγραφος τύπος της ανωτέρω συμφωνίας δεν είναι απαραίτητος, όταν η ανανέωση της σύμβασης ή σχέσης εργασίας έχει εντελώς ευκαιριακό χαρακτήρα και δεν έχει διάρκεια μεγαλύτερη των δέκα (10) εργάσιμων ημερών.

3. Σε περίπτωση μη συνδρομής αντικειμενικού λόγου, όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος και εφόσον η χρονική διάρκεια των διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου υπερβαίνει

συνολικά τα τρία (3) έτη, τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης με συνέπεια τη μετατροπή αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου. Αν στο χρονικό διάστημα των τριών ετών ο αριθμός των ανανεώσεων των, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, διαδοχικών συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας υπερβαίνει τις τρεις (3) τεκμαίρεται ότι με αυτές επιδιώκεται η κάλυψη πάγιων και διαρκών αναγκών της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης με συνέπεια τη μετατροπή των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας αορίστου χρόνου.

Το βάρος της ανταπόδειξης σε κάθε περίπτωση φέρει ο εργοδότης.

4. "Διαδοχικές" θεωρούνται οι συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου που καταρτίζονται μεταξύ του ίδιου εργοδότη και του ίδιου εργαζόμενου, με τους ίδιους ή παρεμφερείς όρους εργασίας και δεν μεσολαβεί μεταξύ τους χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των σαράντα πέντε (45) ημερών, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι μη εργάσιμες ημέρες. Προκειμένου περί ομίλου επιχειρήσεων για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου στην έννοια του όρου "ίδιου εργοδότη" περιλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις του Ομίλου.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε συμβάσεις ή ανανεώσεις συμβάσεων ή σχέσεις εργασίας που συνάπτονται μετά την θέση σε ισχύ του παρόντος διατάγματος.»

Άρθρο 42 **Διευθέτηση του χρόνου εργασίας**

Το άρθρο 41 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ101 Α`), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3του ν. 2639/1998 (ΦΕΚ 205 Α`), τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του ν. 2874/2000 (ΦΕΚ 286 Α`) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 του ν. 3385/2005 (ΦΕΚ 210 Α`), και κατόπιν με το άρθρο 7 του ν. 3846 / 2010 (ΦΕΚ Α΄ 66) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. α. Σε επιχειρήσεις στις οποίες εφαρμόζεται συμβατικό ωράριο εργασίας έως σαράντα (40) ωρών εβδομαδιαίως, επιτρέπεται για μία χρονική περίοδο (περίοδος αυξημένης απασχόλησης) ο εργαζόμενος να απασχολείται δύο (2) ώρες την ημέρα επιπλέον των οκτώ (8) ωρών, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιπλέον των σαράντα (40) (ή του μικρότερου συμβατικού ωραρίου) ώρες εργασίας την εβδομάδα αφαιρούνται από τις ώρες εργασίας μιας άλλης χρονικής περιόδου (περίοδος μειωμένης απασχόλησης). Αντί της παραπάνω μειώσεως των ωρών εργασίας, επιτρέπεται να χορηγείται στον εργαζόμενο ανάλογη ημερήσια ανάπαυση (ρεπό) ή συνδυασμός μειωμένων ωρών εργασίας και ημερών αναπαύσεως. Το χρονικό διάστημα των περιόδων αυξημένης και μειωμένης απασχόλησης δεν υπερβαίνει συνολικά τους έξι (6) μήνες σε διάστημα 12 μηνών (περίοδος αναφοράς).

β. Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παροχή της επιπλέον αυτής εργασίας, αν δεν είναι σε θέση να την εκτελέσει και η άρνηση του δεν είναι αντίθετη με την καλή πίστη. Αυτή η άρνηση του εργαζομένου να παράσχει την επιπλέον εργασία δεν συνιστά λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας του.

γ. Οι κείμενες προστατευτικές διατάξεις για το χρόνο υποχρεωτικής ανάπαυσης των εργαζομένων έχουν πλήρη εφαρμογή και κατά την περίοδο

της αυξημένης απασχόλησης. Κατά τη διευθέτηση ο μέσος όρος των ωρών εβδομαδιαίας εργασίας κατά την περίοδο του εξαμήνου (περίοδος αναφοράς), στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι ώρες της υπερεργασίας και των νόμιμων υπερωριών της περιόδου μειωμένης απασχόλησης, παραμένει στις σαράντα (40) ώρες ή, εάν εφαρμόζεται μικρότερο συμβατικό ωράριο, παραμένει στον αριθμό ωρών του μικρότερου αυτού ωραρίου. Οι ώρες εργασίας ανά εβδομάδα δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τις 48 ώρες, κατά μέσο όρο, σε περίοδο 6 μηνών, συμπεριλαμβανομένων και των προαναφερομένων ωρών υπερεργασίας και νομίμων υπερωριών .

2. α. Σε επιχειρήσεις στις οποίες εφαρμόζεται συμβατικό ωράριο εργασίας έως σαράντα (40) ωρών εβδομαδιαίως, επιτρέπεται, αντί της κατά την προηγούμενη παράγραφο διευθέτησης, να συμφωνείται, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 6, ότι μέχρι διακόσιες πενήντα έξι (256) ώρες εργασίας από το συνολικό χρόνο απασχόλησης εντός ενός (1) ημερολογιακού έτους, κατανέμονται με αυξημένο αριθμό ωρών σε ορισμένες χρονικές περιόδους, που δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις τριάντα δύο (32) εβδομάδες ετησίως και με αντιστοίχως μειωμένο αριθμό ωρών κατά το λοιπό διάστημα του ημερολογιακού έτους.

β. Ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να αρνηθεί την παροχή της επιπλέον αυτής εργασίας, αν δεν είναι σε θέση να την εκτελέσει και η άρνηση του δεν είναι αντίθετη με την καλή πίστη. Αυτή η άρνηση του εργαζομένου να παράσχει την επιπλέον εργασία δεν συνιστά λόγο καταγγελίας της σύμβασης εργασίας του.

γ. Οι κείμενες προστατευτικές διατάξεις για το χρόνο υποχρεωτικής ανάπαυσης των εργαζομένων πρέπει να τηρούνται και κατά την περίοδο της αυξημένης απασχόλησης. Κατά τη διευθέτηση ο μέσος όρος των ωρών εβδομαδιαίας εργασίας κατά την περίοδο ενός ημερολογιακού έτους (περίοδος αναφοράς), στις οποίες δεν περιλαμβάνονται οι ώρες της υπερεργασίας και των νόμιμων υπερωριών της περιόδου μειωμένης απασχόλησης, παραμένει στις σαράντα (40) ώρες ή, εάν εφαρμόζεται μικρότερο συμβατικό ωράριο, παραμένει στον αριθμό ωρών του μικρότερου αυτού ωραρίου, ενώ με συνυπολογισμό των ανωτέρω ωρών υπερεργασίας και νομίμων υπερωριών, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις σαράντα οκτώ (48) ώρες .

3. Κατά τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας της προηγούμενης παραγράφου επιτρέπεται να χορηγείται στον εργαζόμενο, αντί μείωσης των ωρών εργασίας, προς αντιστάθμιση των πρόσθετων ωρών που εργάσθηκε κατά την περίοδο αυξημένου ωραρίου, ανάλογη ημερήσια ανάπαυση (ρεπό) ή ανάλογη προσαύξηση της ετήσιας άδειας με αποδοχές ή συνδυασμός μειωμένων ωρών και ημερών αναπαύσεως ή ημερών αδειάς.

4. Η καταβαλλόμενη αμοιβή κατά το χρονικό διάστημα της διευθέτησης των παραγράφων 1 και 2 είναι ίση με την αμοιβή για εργασία σαράντα (40) ωρών εβδομαδιαίως, εφόσον στην επιχείρηση ισχύει εβδομαδιαίο ωράριο σαράντα (40) ωρών. Αν στην επιχείρηση ισχύει εβδομαδιαίο ωράριο μικρότερο των σαράντα (40) ωρών, η καταβαλλόμενη κατά το χρονικό διάστημα της διευθέτησης αμοιβή είναι ίση με την αμοιβή που προβλέπεται για το εβδομαδιαίο αυτό ωράριο.

5. α. Κατά την περίοδο της αυξημένης απασχόλησης των παραγράφων 1 και 2, η ημερήσια απασχόληση του εργαζομένου δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δέκα (10) ώρες. Στις υπερβάσεις του νόμιμου ημερήσιου ωραρίου μέχρι το ανώτατο όριο των δέκα (10) ωρών, καθώς και στις υπερβάσεις των σαράντα

(40) ωρών εβδομαδιαίως δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3385/2005 (ΦΕΚ 210 Α`), όπως αυτό αντικαταστάθηκε και ισχύει με την παράγραφο 10 του άρθρου 74 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α`).

β. Κατά την περίοδο της μειωμένης απασχόλησης των παραγράφων 1 και 2, η υπέρβαση του συμφωνηθέντος μειωμένου εβδομαδιαίου ωραρίου, η οποία επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, αμείβεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 3385/2005 (ΦΕΚ 210 Α`), όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με την παράγραφο 10 του άρθρου 74 του ν. 3863/2010 (ΦΕΚ 115 Α`).

6. Η διευθέτηση του χρόνου εργασίας των παραγράφων 1 και 2 καθορίζεται με επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή συμφωνία του εργοδότη με συνδικαλιστική οργάνωση στην επιχείρηση που αφορά τα μέλη της ή συμφωνία του εργοδότη και του συμβουλίου των εργαζομένων ή συμφωνία του εργοδότη και ένωσης προσώπων.

Η ένωση προσώπων που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο μπορεί να συσταθεί από το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) τουλάχιστον των εργαζομένων στην επιχείρηση που απασχολεί πάνω από είκοσι (20) εργαζομένους και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) εφόσον ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων στην επιχείρηση είναι κατ' ανώτατο αριθμό είκοσι (20) εργαζόμενοι. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διάταξη του εδαφίου γγ) της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 1264/1982(Α 79).

7. Με επιχειρησιακές και κλαδικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας μπορεί να καθορίζεται άλλο σύστημα διευθέτησης χρόνου εργασίας, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του κλάδου ή της επιχείρησης.

8. Αν για οποιονδήποτε λόγο, ιδίως εξαιτίας παραίτησης ή απόλυσης του εργαζομένου, δεν εφαρμόζεται ή δεν ολοκληρώνεται η διευθέτηση του χρόνου εργασίας σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, έχουν πλήρη εφαρμογή όλες οι προστατευτικές διατάξεις που καθορίζουν τις συνέπειες της υπέρβασης του ημερήσιου και εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και για: α) εποχιακές επιχειρήσεις και β) εργαζομένους με σύμβαση εργασίας διάρκειας μικρότερης του ενός (1) έτους.

10. Οι επιχειρησιακές συλλογικές συμβάσεις και οι συμφωνίες της παρ. 6 κατατίθενται στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 1876/1990 .

11. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγονται οι σχετικές ρυθμίσεις του ν. 2602/1998 (ΦΕΚ 83 Α`) ή άλλων ειδικών νόμων, που αποσκοπούν στην εξυγίανση φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.»

Άρθρο 43

Συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου νέων, ηλικίας 18 έως 25 ετών, για απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας

1. Νέοι, ηλικίας από 18 έως 25 ετών, είναι δυνατόν να συνάπτουν με εργοδότες, συμβάσεις εργασίας για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, διάρκειας μέχρι 24 μήνες και με αποδοχές μικρότερες έως είκοσι τοις εκατό (20%) από τις προβλεπόμενες για νεοπροσλαμβανόμενο, χωρίς προϋπηρεσία της ειδικότητά τους, όπως αυτή ορίζεται στην οικεία συλλογική σύμβαση εργασίας (ομοιοεπαγγελματική, κλαδική, επιχειρησιακή ή εθνική

γενική) και ασφαρίζονται στους κλάδους σύνταξης, ασθένειας σε είδος και επαγγελματικού κινδύνου του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οι δε σχετικές ασφαλιστικές εισφορές αποδίδονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από τον εργοδότη.

2. Για το σκοπό της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να συνάπτονται περισσότερες από μία συμβάσεις εργασίας, στον ίδιο ή άλλο εργοδότη, μέσα σε διάστημα 24 μηνών από τη σύναψη της πρώτης σύμβασης απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας. Οι συμβάσεις εργασίας για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας γνωστοποιούνται αμελλητί ή το αργότερο εντός της επόμενης της σύμβασης ημέρα στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και στο Σώμα Επιθεωρητών Εργασίας (ΣΕΠΕ) της έδρας του εργοδότη.

3. Οι νέοι που συνάπτουν συμβάσεις εργασίας της παραγράφου 1 προσλαμβάνονται πλέον του υφιστάμενου προσωπικού που οι εργοδότες απασχολούν.

4. Οι εργοδότες που συνάπτουν συμβάσεις εργασίας της παραγράφου 1 υποχρεούνται να μην έχουν προβεί κατά τους τελευταίους 3 μήνες πριν από τη σύναψη συμβάσεων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας σε μείωση του προσωπικού που απασχολούν, αλλά ούτε να προβούν σε μείωση του προσωπικού που απασχολούν κατά τη διάρκεια ισχύος των συμβάσεων εργασίας της παραγράφου 1.

5. Στην περίπτωση εργοδοτών εποχικής λειτουργίας που συνάπτουν συμβάσεις εργασίας της παραγράφου 1, υποχρεούνται να μην έχουν προβεί σε μείωση του εποχικού προσωπικού που απασχολούν σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, αλλά ούτε να προβούν σε μείωση του προσωπικού που απασχολούν κατά τη διάρκεια ισχύος των συμβάσεων εργασίας της παραγράφου 1.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης δύνανται να καθορίζονται τυχόν όροι και προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 44

Λοιπές ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές διατάξεις

1. Οι συντάξεις συμπεριλαμβανομένων και των βοηθημάτων που καταβάλλονται από το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ), όπως είχαν διαμορφωθεί την 31-12-2010, μειώνονται από 1-1-2011 κατά ποσοστό έξι τοις εκατό (6%). Από την ίδια ως άνω ημερομηνία, οι καταβαλλόμενες συντάξεις συμπεριλαμβανομένων και των βοηθημάτων του ΝΑΤ, αναπροσαρμόζονται μόνο με διάταξη ειδικού νόμου, καταργουμένης κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης νόμου ή κανονιστικής πράξης, με την οποία προβλέπεται η αναπροσαρμογή ή η αύξηση σύνταξης ή βοηθήματος που καταβάλλεται από το ΝΑΤ.
2. Συνιστάται στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) Ειδικός Λογαριασμός Ανεργίας υπέρ των Αυτοτελώς και Ανεξαρτήτως Απασχολούμενων με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια. Σκοπός του λογαριασμού είναι η χορήγηση βοηθήματος σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης διακοπής του επαγγέλματος και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών. Από 01-08-2011 θεσπίζεται μηνιαία εισφορά ποσού ύψους 10,00

ευρώ που καταβάλλεται από τους ασφαλισμένους – αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολούμενους των ασφαλιστικών Οργανισμών ΟΑΕΕ, ΕΤΑΑ, ΕΤΑΠ-ΜΜΕ υπέρ του κλάδου αυτού. Η εισφορά συνβιβάζεται και συνεισπράττεται από τα οικεία ταμεία με τις λοιπές εισφορές και αποδίδεται στον ΟΑΕΔ μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από το μήνα που καταβάλλεται . Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μετά γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των αρμοδίων Οργανισμών και γνώμη του ΣΚΑ θεσπίζεται κάθε αναγκαία ρύθμιση για την υλοποίηση του παρόντος.

3. Στο τέλος του άρθρου 14 του π.δ. 258/2005 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Από 01-01-2013 θεσπίζεται εισφορά υπέρ ΟΑΕΕ ανά κλάδο επιχείρησης ως ποσοστό επί των ετησίων εσόδων (τζίρου) της επιχείρησης. Το ποσοστό εισφοράς καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών , Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μετά από ειδική οικονομική μελέτη του Υπουργείου Οικονομικών και γνώμη του ΣΚΑ.»
4. α) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 2458/1997 (ΦΕΚ 15 Α)προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Από τις παραπάνω ασφαλιστικές κατηγορίες οι πέντε πρώτες είναι υποχρεωτικές και οι υπόλοιπες προαιρετικές».
β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν. 2458/1997 (ΦΕΚ 15 Α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«2. Οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται στην 1η ασφαλιστική κατηγορία και μετατάσσονται στις επόμενες και μέχρι την 5η υποχρεωτική κατηγορία ανά τριετία, με εξαίρεση τη μετάταξη από την 1η στη 2η υποχρεωτική κατηγορία, η οποία πραγματοποιείται μετά από πέντε έτη ασφάλισης.
Οι ασφαλισμένοι με αίτησή τους, η οποία υποβάλλεται οποτεδήποτε στον Κλάδο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών, μπορούν να επιλέξουν ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία από αυτή που υπάγονται υποχρεωτικά κατά τα ανωτέρω ή ,εφόσον βρίσκονται σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία, να επιλέξουν κατώτερη. Στην τελευταία περίπτωση κατατάσσονται στην ασφαλιστική κατηγορία στην οποία θα υπάγονται υποχρεωτικά, εάν δεν είχαν επιλέξει ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία.
Σε κάθε περίπτωση η μετάταξη από κατηγορία σε κατηγορία γίνεται από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από τη συμπλήρωση της ως άνω πενταετίας ή τριετίας ή από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από την υποβολή της αίτησης του ασφαλισμένου για αλλαγή ασφαλιστικής κατηγορίας. Ο χρόνος ασφάλισης στον Κλάδο Πρόσθετης Ασφάλισης δεν συνυπολογίζεται για την κατάταξη των ασφαλισμένων στις ασφαλιστικές κατηγορίες του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών.
Κατά την πρώτη εφαρμογή της παρούσας, η μετάταξη των ασφαλισμένων γίνεται, επιφυλασσομένων των οριζόμενων στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, στην αμέσως επόμενη ασφαλιστική κατηγορία, μη υπολογιζομένων τυχόν πλεοναζόντων ετών ασφάλισης σε κάθε ασφαλιστική κατηγορία».
γ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν. 2458/1997, όπως αντικαταστάθηκε με την προηγούμενη υποπαράγραφο ισχύει 01-01-2012.

5. Στους ασφαλισμένους του Τομέα Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων του ΤΠΔΥ και του Κλάδου Ασφάλισης Προσωπικού ΔΕΗ του ΤΑΥΤΕΚΩ, που εξήλθαν ή θα εξέλθουν της Υπηρεσίας, από 1-1-2010 και μετά, το ποσό του εφάπαξ βοηθήματος που χορηγούν τα Ταμεία αυτά, σύμφωνα με τις καταστατικές τους διατάξεις, μειώνεται κατά ποσοστό 10% και 15% αντίστοιχα σε όσους δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος.
6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 51 του ν. 2084/92 (ΦΕΚ Α' 165), τροποποιείται ως εξής:

«1. Προκειμένου για μισθωτούς, το ποσό της μηνιαίας σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας για χρόνο ασφάλισης 35 ετών ή 10.500 ημερών δεν μπορεί να υπερβαίνει, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειακών επιδομάτων, το 80% των κατά τις οικείες διατάξεις των φορέων και τις διατάξεις του άρθρου 50 του παρόντος μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, ούτε το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων».
7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 51 του ν. 2084/92 (ΦΕΚ Α' 165), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3863/2010, τροποποιείται ως εξής:

«2. Το ποσό της σύνταξης για όσους παραμένουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμου χρόνου αυξάνεται κατά 2,5% για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης ή 300 ημέρες υπηρεσίας πέραν του 35ου έτους έως και του 37ου και κατά 3,5% για κάθε πλήρες έτος ασφάλισης ή 300 ημέρες υπηρεσίας και πέραν του 37ου έτους μέχρι και του 40ου. Η προσαύξηση αυτή χορηγείται και πέραν του 80% των συντάξιμων αποδοχών της προηγούμενης παραγράφου, το ποσό όμως της σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων. Από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής εξαιρείται το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, για το οποίο έχουν εφαρμογή διατάξεις της νομοθεσίας του.»
8. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2084/1992, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το τρίτο εδάφιο της παρ. 2α του άρθρου 3 του ν. 3029/2002 (ΦΕΚ Α 160) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το κατά τα προηγούμενα εδάφια υπολογιζόμενο ποσό της μηνιαίας σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει, συμπεριλαμβανομένων των προσαυξήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του νόμου αυτού, το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων».
9. Οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 1 εδάφ. α' του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197), όπως διαμορφώθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 44 του ν.2084/1992 (Α' 165), εισφορές εργοδότη και εργαζόμενου αυξάνονται κατά 0,50% αντιστοίχως και υπολογίζονται επί των αναφερόμενων στις διατάξεις αυτές αποδοχών των μισθωτών, ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής τους στην ασφάλιση. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει την 1-8-2011.

- 10.** Από 1.8.2011, τα ποσοστά των περιπτώσεων (β) έως και (η) της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν.3863/2010 (115 Α'), καθώς και του άρθρου 11 του ν.3865/2010 (120 Α') αναπροσαρμόζονται σε 6%, 7%, 9%, 10%, 12%, 13% και 14% αντίστοιχα.
- 11.** α) Από 1.8.2011, στους συνταξιούχους του Δημοσίου, του ΝΑΤ και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης που δεν έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος ηλικίας, παρακρατείται επιπλέον μηνιαία εισφορά ως εξής:
- i. Για συντάξεις από 1.700,01 € έως 2.300,00 €, ποσοστό 6%,
  - ii. Για συντάξεις από 2.300,01 € έως 2.900,00 €, ποσοστό 8% και
  - iii. Για συντάξεις από 2.900,01 € και άνω, ποσοστό 10%.
- β) Οι παρακρατήσεις υπολογίζονται στο συνολικό ποσό της σύνταξης, όπως διαμορφώνεται μετά την παρακράτηση της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων της προηγούμενης παραγράφου.
- γ) Εξαιρούνται της ανωτέρω εισφοράς όσοι έχουν συνταξιοδοτηθεί λόγω αυτοδίκαιης λύσης της εργασιακής σχέσης ή αποστρατεύθηκαν με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας και οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το Εξωιδρυματικό Επίδομα ή το Επίδομα Απολύτου Αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (ΦΕΚ 68 Α'), όπως ισχύει ή το επίδομα ανικανότητας του άρθρου 54 του π.δ.169/2007 (210 Α').
- δ) Η παραπάνω παρακράτηση διακόπτεται το επόμενο μήνα από τη συμπλήρωση του 60ου έτους ηλικίας.
- ε) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της επί πλέον εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των χιλίων επτακοσίων ευρώ (1700 €).
- στ) Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν.3863/2010 και του άρθρου 11 του ν.3865/2010.
- 12.** Από 1.8.2011, οι διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 εφαρμόζονται και στους συνταξιούχους του ΕΤΑΤ που λαμβάνουν σύνταξη σε υποκατάσταση κύριας. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 38 του ν.3863/2010.
- 13.** α) Από 1.9.2011 θεσπίζεται Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν.3655/2008 (ΦΕΚ 58 Α').
Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης.

β) Η Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας όλων των Υπουργείων, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (νπιδ), τα οποία χορηγούν επικουρικές συντάξεις, δυνάμει ασφάλισης η οποία έχει χωρήσει σε υποκατάσταση υποχρεωτικής ασφάλισης σε ΦΚΑ. Η εισφορά υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής:

i. Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00 €, ποσοστό 3%

ii. Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00 €, ποσοστό 4%

iii. Για συντάξεις από 400,01 € έως 450,00 €, ποσοστό 5%

iv. Για συντάξεις από 450,01 € έως 500,00 €, ποσοστό 6%

v. Για συντάξεις από 500,01 € έως 550,00 €, ποσοστό 7%

vi. Για συντάξεις από 550,01 € έως 600,00 €, ποσοστό 8%

vii. Για συντάξεις από 600,01 € έως 650,00 €, ποσοστό 9%

viii. Για συντάξεις από 650,01 € και άνω, ποσοστό 10%

γ) Για την πρώτη κατηγορία το ποσό της σύνταξης μετά την παρακράτηση της εισφοράς δεν μπορεί να υπολείπεται των τριακοσίων ευρώ (300 €).

δ) Εξαιρούνται της παρακράτησης της Ειδικής Εισφοράς οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας ή γήρατος που λαμβάνουν το Εξωιδρυματικό Επίδομα ή το Επίδομα Απολύτου Αναπηρίας του άρθρου 42 του ν. 1140/1981 (ΦΕΚ 68 Α'), όπως ισχύει.

ε) Στις περιπτώσεις που στη σύνταξη συντρέχουν περισσότεροι του ενός δικαιούχοι, για τον προσδιορισμό των ποσών σύνταξης της παραγράφου (β) λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της σύνταξης που έχει μεταβιβασθεί και το παρακρατηθέν ποσό επιμερίζεται ανάλογα.

στ) Τα ποσά που παρακρατούνται με ευθύνη των φορέων αποδίδονται σε Λογαριασμό του ΑΚΑΓΕ το αργότερο μέχρι το τέλος του επομένου, από την παρακράτηση, μήνα.

ζ) Η οικονομική και λογιστική λειτουργία του Λογαριασμού της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων είναι η ίδια με αυτή που ισχύει για το Α.Κ.Α.Γ.Ε.. Τα κεφάλαια του Λογαριασμού επενδύονται στο Κοινό Κεφάλαιο Τραπέζης Ελλάδος.

η) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού καθορίζεται το ύψος

του ποσού που απαιτείται κάθε φορά για κάλυψη του ελλείμματος του κλάδου επικουρικής σύνταξης.

θ) Μετά την 1.1.2015 τα ποσά της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων μεταφέρονται στο Α.Κ.Α.Γ.Ε. και αποτελούν έσοδο του Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών.

14. α) Οι ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) – Τομέας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.), Τομέας Ασφάλισης Νομικών (Τ.Α.Ν.) – που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο μέχρι 31/12/1992, και ασφαίζονται στους ανωτέρω Τομείς ως ελεύθεροι επαγγελματίες, πέραν της προβλεπόμενης από γενικές ή καταστατικές διατάξεις εισφοράς ασφαλισμένου, καταβάλλουν πρόσθετη μηνιαία εισφορά ύψους δύο τοις εκατό (2%) επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας των π.δ. 124/1993 (Α΄ 54), π.δ. 126/1993 (Α΄ 54) και π.δ. 125/1993 (Α΄ 54), όπως ισχύει.

β) Στους κλάδους επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και ασθένειας του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) τα ανωτέρω πρόσωπα καταβάλλουν πρόσθετη εισφορά ύψους 0,6%, 4% και 0,65% αντίστοιχα στους Τομείς, επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας των π.δ. 124/1993 (Α΄ 54), π.δ. 126/1993 (Α΄ 54) και π.δ. 125/1993 (Α΄ 54), όπως ισχύει.

γ) Στην Ειδική Προσαύξηση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., όπως αυτή διαμορφώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν.3518/2006 (Α΄ 272), καταβάλλεται πρόσθετη εισφορά ύψους δύο τοις εκατό (2%) επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας του π.δ. 124/1993 (Α΄ 54), όπως ισχύει.

δ) Στον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων του Τ.Σ.Α.Υ. καταβάλλεται πρόσθετη εισφορά ύψους ένα τοις εκατό (1%) επί του ποσού της 1ης ασφαλιστικής κατηγορίας του π.δ. 126/1993 (Α΄ 54), όπως ισχύει.

15.α) Οι ασφαλισμένοι στον κλάδο κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) – Τομέας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.), Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.), Τομέας Ασφάλισης Νομικών (Τ.Α.Ν.) – που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από 1/1/1993 και εφεξής, και ασφαίζονται στους ανωτέρω Τομείς ως ελεύθεροι επαγγελματίες, κατά την πρώτη υπαγωγή τους στην ασφάλιση των Τομέων κατατάσσονται στην πρώτη ασφαλιστική κατηγορία, όπως αυτή προβλέπεται από το π.δ. 124/1993 (Α΄ 54) και την υποπερίπτωση αα της περίπτωσης β της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.3518/2006 (Α΄ 272), το π.δ. 126/1993 (Α΄ 54) και το π.δ. 125/1993 (Α΄ 54), και μετατάσσονται στις επόμενες κατηγορίες ανά τριετία, και πάντα την 1η του έτους του επομένου εκείνου στο οποίο συμπληρώθηκε η τριετία.

β) Για τα πρόσωπα της περίπτωσης α της παραγράφου αυτής που συμπληρώνουν μέχρι 31/12/2011 τουλάχιστον τρία έτη ασφάλισης στους Τομείς του κλάδου κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα

Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα στην περίπτωση α της παραγράφου αυτής.

γ) Τα προβλεπόμενα από την περίπτωση α και β της παραγράφου αυτής, εφαρμόζονται και στους λοιπούς Τομείς των κλάδων επικουρικής ασφάλισης, πρόνοιας και ασθένειας του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.), καθώς και στην Ειδική Προσαύξηση του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., και στον Κλάδο Μονοσυνταξιούχων του Τ.Σ.Α.Υ.

16. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, μετά γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου και γνώμη του Σ.Κ.Α., ρυθμίζεται κάθε αναγκαία ρύθμιση για την υλοποίηση των παραγράφων 14 και 15 .

Άρθρο 45

Θέσπιση ετήσιου τέλους για τη λειτουργία χώρων καπνιζόντων εντός των καζίνο και των κέντρων διασκέδασης, με μουσική, άνω των 300 τ.μ.

Τα δύο τελευταία εδάφια του άρθρου 3 του ν. 3730/2008 (Α΄ 262), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τα άρθρα 17 παρ. 6 και 32 περ. 6 του ν. 3868 (Α΄ 129) και ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση των ανωτέρω διατάξεων, στα καζίνο και στα κέντρα διασκέδασης με ζωντανή μουσική εμβαδού άνω των 300 τμ. μπορούν να δημιουργούνται χώροι καπνιζόντων, οι οποίοι δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το ένα δεύτερο (1/2) του συνολικού εμβαδού του καταστήματος. Για την δημιουργία τέτοιων χώρων καταβάλλεται ετήσιο τέλος ποσού διακοσίων (200) ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις λειτουργίας των χώρων καπνιζόντων, ο χρόνος καταβολής και η διαδικασία είσπραξης του ετήσιου τέλους και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων.»

Άρθρο 46

Αναστολή Πλειστηριασμών

1. Αναστέλλονται από την 1η Ιουλίου 2011 έως την 31η Δεκεμβρίου 2011 οι πλειστηριασμοί, οι οποίοι επισπεύδονται για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων που δεν υπερβαίνουν το ποσόν των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ από πιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες παροχής πιστώσεων και από τους εκδοχείς των απαιτήσεων αυτών.
2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν. 3869/2010, όπως ισχύει, η φράση «μέχρι την 30ή Ιουνίου 2011» αντικαθίσταται από τη φράση «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2011» και στο τέλος της παραγράφου προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο: «Η διάταξη εφαρμόζεται για κάθε φυσικό πρόσωπο ανεξαρτήτως αν στερείται πτωχευτικής ικανότητας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ Λοιπές Διατάξεις

Άρθρο 47

Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος (Ο.Δ.Ι.Ε.)

1. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5 του α.ν. 598/1968 (Α' 256) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι ακαθάριστες εισπράξεις από κάθε είδους αμοιβαία στοιχήματα με εξαίρεση το πρόσθετο αμοιβαίο στοιχήμα (sweepstake) της παραγράφου 3 του άρθρου 4 διανέμονται ως εξής:

α) σε αυτούς που κερδίζουν, ποσοστό επί των ακαθαρίστων εισπράξεων το οποίο ορίζεται ανά είδος στοιχήματος με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της «Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε.».

Ακολουθως, και επί του ποσού που απομένει μετά τη διανομή των υπό στοιχ. (α) κερδών του στοιχήματος :

β) ποσοστό 25 % για έπαθλα ιπποδρομιών, και με ανώτατο όριο που θα ορίζεται κατά ποσοστό επί του συνόλου των ακαθαρίστων εισπράξεων με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού και Τουρισμού κατόπιν εισηγήσεως της Ε.Ε.Ε.Π. Επί στοιχήματος που αφορά αλλοδαπές ιπποδρομίες ή ιπποδρομίες που διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, και εν γένει επί κάθε στοιχήματος ή παιγνίου πλην αυτών των ημεδαπών ιπποδρομιών, το ποσοστό αυτό αποδίδεται απευθείας στο λογαριασμό επάθλων της Φιλίππου Ενώσεως Ελλάδος.

γ) ποσοστό 0,625 % στη Φίλιππο Ένωση.

δ) ποσοστό 2,5 % στα ακόλουθα ασφαλιστικά ταμεία, που κατανέμεται αντίστοιχα ως εξής: προς τον Ο.Α.Ε.Ε. ποσοστό 1,05 %, προς το Ε.Τ.Ε.Α.Μ. ποσοστό 0,825 % και προς το ΤΑ.Π.Ι.Τ. ποσοστό 0,625 %.»
2. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του α.ν. 598/1968 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ομοίως ο Ο.Δ.Ι.Ε. για τη βελτίωση των συνθηκών διεξαγωγής του αμοιβαίου Ιπποδρομιακού Στοιχήματος και τη διασφάλιση των Φιλίππων, μπορεί, με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου και ύστερα από έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, να επιχορηγεί τους ιδιοκτήτες δρομώνων ίππων κατά συνολικό ποσοστό μέχρι ένα τοις εκατό (1%) επί των ακαθαρίστων εισπράξεων των αμοιβαίων στοιχημάτων που διεξάγονται από τον Οργανισμό, εκτός από το πρόσθετο αμοιβαίο στοιχήμα (SWEEPSTAKE), για την αντιμετώπιση έκτακτων δαπανών συντήρησης των ίππων αυτών. Η επιχορήγηση αυτή θα είναι δυνατή, εφόσον η προηγούμενη εταιρική χρήση υπήρξε κερδοφόρα και δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά ποσοστό το δέκα τοις εκατό (10%) των κερδών αυτής. Η επιχορήγηση θα διανέμεται μέσα στην επόμενη από την κερδοφόρα χρήση και το μισό ποσό αυτής θα διανέμεται υποχρεωτικά στους προπονητές, αναβάτες και σταβλίτες, με βάση συντελεστές που θα ορίζονται εκάστοτε με αποφάσεις του Δ.Σ. της Ο.Δ.Ι.Ε ΑΕ.»
3. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 2 του α.ν. 598/1968, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σκοπός του Οργανισμού είναι η άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων :

α) Η οργάνωση και διεξαγωγή κατ' αποκλειστικότητα ιπποδρομιών στη χώρα καθώς και η διοργάνωση για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου αμοιβαίων σε σχέση με τις Ιπποδρομίες στοιχημάτων, λαχειοφόρων ή μη, εντός και εκτός του χώρου των Ιπποδρομιών.

β) Η ανάληψη δραστηριοτήτων συναφών προς τις ιπποδρομίες και τα ιπποδρομιακά στοιχήματα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της διοργάνωσης, διεξαγωγής και εκμετάλλευσης αμοιβαίων στοιχημάτων για αλλοδαπές ιπποδρομίες ή της συμμετοχής στη διοργάνωση, διεξαγωγή και εκμετάλλευση αλλοδαπών αμοιβαίων στοιχημάτων επί ιπποδρομιών.

γ) Η με κάθε νόμιμο τρόπο εκμετάλλευση και εμπορική αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και των εγκαταστάσεών του.

δ) Η εγκατάσταση και εκμετάλλευση τεχνικών – ψυχαγωγικών ή τυχερών παιγνίων με παιγνιομηχανήματα στις εγκαταστάσεις του και μέσω του δικτύου του, καθώς και η διεξαγωγή αμοιβαίων στοιχημάτων επί ιπποδρομιών που διενεργούνται με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον επιτρέπεται και σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία τους.»

4. Το στοιχείο (ε) της παρ. 2 του άρθρου 2 του α.ν. 598/1968, αντικαθίσταται ως εξής:

«(ε) ιδρύει στην ελληνική επικράτεια πρακτορεία διενέργειας των αμοιβαίων στοιχημάτων και παιγνίων του.»

5. Η διάταξη του άρθρου 13 του α.ν. 598/1968, αντικαθίσταται ως εξής:

«Με κανονισμούς που καταρτίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορούν να ρυθμίζονται: α) Η οργάνωση και λειτουργία των αμοιβαίων στοιχημάτων της Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε. και β) Η σύσταση πρακτορείων στοιχημάτων και παιγνίων της Ο.Δ.Ι.Ε. Α.Ε. και τα της λειτουργίας αυτών.»

Άρθρο 48

Ειδικές Διατάξεις Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας-Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης

1. α) Το άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 2644/1998 (Α' 233), όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 49 του ν. 3801/2009 (Α' 163) και ισχύει, και το άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3021/2002 (Α' 143), όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 15 παρ. 8 του ν. 3444/2006 (Α' 46) και ισχύει καταργούνται.

β) Οι δικαιούχοι της επιχορήγησης, σύμφωνα με τις καταργούμενες με την προηγούμενη υποπαράγραφο διατάξεις, οφείλουν εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος να προσκομίσουν στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης όλα τα απαραίτητα από το νόμο δικαιολογητικά για την καταβολή του ποσού της δημόσιας επιχορήγησης. Η υποχρέωση αυτή αφορά σε αεροπορική μεταφορά που πραγματοποιήθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

2. Η παράγραφος 15 του άρθρου 13 του ν. 2328/1995 αντικαθίσταται ως εξής:
- «15. Στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 4 του άρθρου 68 του ν. 2065/1992, όπως ισχύει, εμπίπτουν:
- α) οι ημερήσιες εφημερίδες, οι οποίες περιλαμβάνονται στην Υπουργική απόφαση που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007,
- β) οι εβδομαδιαίες εφημερίδες, οι οποίες περιλαμβάνονται στην Υπουργική απόφαση που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. 3548/2007,
- γ) άλλες εφημερίδες και περιοδικά, οι ιδιοκτήτες των οποίων είναι μέλη της Ένωσης Δημοσιογράφων Ιδιοκτητών Περιοδικού Τύπου, ή δύνανται να γίνουν μέλη της.
2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται το ειδικό τιμολόγιο διακίνησης του ημερήσιου και περιοδικού τύπου των εκδοτών για καθεμία από τις παραπάνω κατηγορίες, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 68 του ν. 2065/1992, όπως αυτή ισχύει. Με την ίδια απόφαση, καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός των φύλλων κάθε έκδοσης που δύνανται να διακινούνται ταχυδρομικά με το μειωμένο αυτό τιμολόγιο.
3. Με απόφαση του Υπουργού στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την υπαγωγή των εκδοτών στο ειδικό τιμολόγιο, καθώς και κάθε περαιτέρω αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.
4. Η ισχύς των διατάξεων της παρούσας παραγράφου αρχίζει την 1η Αυγούστου 2011.»
3. α) Από τη δημοσίευση του παρόντος ο Ν. 583/1977 περί «Τηλεπικοινωνιακών απαλλαγών Τύπου», όπως ισχύει, καταργείται.
- β) Για τηλεφωνικούς λογαριασμούς, οι οποίοι αφορούν σε περίοδο έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εκπτώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 1, 2 και 3 του καταργούμενου νόμου, εφόσον προσκομιστούν στη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας – Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός τριάντα (30) ημερών από την έκδοση των λογαριασμών.

Άρθρο 49
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του.